

U S T A W A

z dnia ..... 2016 r.

o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

---

¹⁾ Niniejsza ustawa:

- 1) wdraża dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych (Dz. Urz. UE L 157/87 z 09.06.2006, z późn. zm.);
- 2) wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE zmieniającą dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz.U. UE L 158 z 27.5.2014, s. 196);
- 3) służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Dz.U. UE L 158 z 27.5.2014, s.77 wraz ze Sprostowaniem w Dz.U. UE L 170 z 11.6.2014, s. 66).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze, ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r., ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, ustawę z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawę z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, ustawę z dnia z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury, ustawę z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

- 1) uzyskiwania uprawnień i wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów;
- 3) działalności firm audytorskich, w tym ich organizacji wewnętrznej i organizacji pracy, a także ich odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa;
- 4) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, samorządem zawodowym biegłych rewidentów oraz jednostkami zainteresowania publicznego;
- 5) wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 6) tworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 7) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów;
- 8) współpracy organu nadzoru publicznego z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru.

Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) badaniu – rozumie się przez to badanie ustawowe lub badanie dobrowolne;
- 2) badaniu ustawowym – rozumie się przez to roczne badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub badanie rocznego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.³⁾), z innych przepisów krajowych lub bezpośrednio z przepisów unijnych, przeprowadzane według krajowych standardów badania;
- 3) badaniu dobrowolnym - rozumie się przez to badanie rocznego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania nie wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub z innych przepisów krajowych lub bezpośrednio z przepisów unijnych, przeprowadzane według krajowych standardów badania lub innych standardów badania;
- 4) czynnościach rewizji finansowej - rozumie się przez to badania, a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne, określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta;
- 5) przeglądzie sprawozdania finansowego - rozumie się przez to usługę, której celem jest wyrażenie przez biegłego rewidenta stanowiska - na podstawie procedur, które nie

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2014 r. poz. 768 i 1100 oraz z 2015r. poz. 4, 978, 1045, 1166, 1333, 1844 i 1893.

dostarczają wszystkich dowodów jakie wymagane byłyby w ramach badania - czy zidentyfikował on jakikolwiek fakt, który pozwoliłby mu uznać, że sprawozdanie finansowe nie zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej;

- 6) usługach atestacyjnych - rozumie się przez to usługi o charakterze poświadczającym mające na celu dostarczenie racjonalnego lub ograniczonego poziomu pewności, w ramach których biegły rewident dąży do uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów, by wyrazić wniosek mający zwiększyć zaufanie zamierzonego użytkownika do danej informacji;
- 7) usługach pokrewnych - rozumie się przez to usługi niebędące usługami atestacyjnymi niezastrzeżone dla biegłego rewidenta, których wykonania podejmuje się biegły rewident pod warunkiem, że posiada wiedzę, kompetencje i doświadczenie niezbędne do właściwego wykonania takich usług;
- 8) dużej jednostce - rozumie się przez to jednostkę, która w roku obrotowym poprzedzającym rok za który sporządzono sprawozdanie finansowe, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:
  - a) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
  - b) 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
  - c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty;
- 9) jednostkach zainteresowania publicznego - rozumie się przez to:
  - a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, którzy są objęci obowiązkiem badania ustawowego,
  - b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych - w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.⁴⁾),
  - c) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji - w rozumieniu ustawy z dnia

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348, 1357, 1513, 1634, 1830, 1844, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904.

- 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844),
- d) Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową - w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.⁵⁾),
  - e) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe - w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, spełniające kryteria dużej jednostki określone w pkt 8,
  - f) instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze - w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.⁶⁾), spełniające kryteria dużej jednostki określone w pkt 8,
  - g) otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne - w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291),
  - h) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte - w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.⁷⁾),
  - i) towarzystwa funduszy inwestycyjnych - w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, spełniające kryteria dużej jednostki określone w pkt 8,
  - j) podmioty prowadzące działalność maklerską, spełniające kryteria dużej jednostki określone w pkt 8, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego - w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.⁸⁾);
- 10) dużej jednostce zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostkę zainteresowania publicznego spełniającą kryteria dużej jednostki określone w pkt 8;

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1158, 1259, 1311, 1830, 1854, 1864 i 2281.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1916 oraz z 2015 r. poz. 1764, 1830 i 1893.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 73, 978, 1260, 1357, 1634 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615, 904.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 586, z 2015 r. poz. 73, 978, 1045, 1223, 1260, 1348, 1505, 1513, 1634, 1844 i 1890 oraz z 2016 r. poz. 65.

- 11) banku zrzeszającym – rozumie się przez to bank zrzeszający, w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2015 r. poz. 2170 oraz z 2016 r. poz. 381);
- 12) banku spółdzielczym – rozumie się przez to bank spółdzielczy, w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 13) kluczowym biegłym rewidencie - rozumie się przez to biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie danego badania w imieniu firmy audytorskiej, lub biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania;
- 14) kluczowym biegłym rewidencie grupy – rozumie się przez to biegłego rewidenta:
  - a) wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, lub
  - b) wyznaczonego jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania istotnych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, lub
  - c) podpisującego sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- 15) firmie audytorskiej grupy - rozumie się przez to firmę audytorską przeprowadzającą badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej grupy kapitałowej;
- 16) sieci - rozumie się przez to strukturę:
  - a) której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska, oraz
  - b) której celem jest podział zysków lub kosztów, lub która funkcjonuje w ramach wspólnych powiązań właścicielskich, która posiada wspólny system kontroli bądź kierownictwo, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów;
- 17) podmiocie powiązonym z firmą audytorską - rozumie się przez to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne powiązania właścicielskie, system kontroli lub zarządzanie;
- 18) zespole wykonującym badanie – rozumie się przez to wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania, w tym w szczególności biegłych rewidentów, osoby

przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia, kadre kierowniczą wyższego szczebla oraz aplikantów uczestniczących w przeprowadzanym badaniu, a także zatrudnianych przez firmę audytorską ekspertów zewnętrznych oraz inne osoby z i spoza firmy, wykonujące, w ramach danego badania, czynności na zlecenie lub pod kontrolą biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej;

- 19) osobie blisko związanej – rozumie się przez to osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 20) jednostce kontrolowanej – rozumie się przez to jednostkę zależną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 21) międzynarodowych standardach badania – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Badania oraz inne powiązane standardy wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań;
- 22) krajowych standardach badania – rozumie się przez to:
  - a) międzynarodowe standardy badania przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, oraz
  - b) standardy badania w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych;
- 23) krajowych standardach wykonywania zawodu – rozumie się przez to krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych;
- 24) krajowym standardzie kontroli jakości – rozumie się przez to:
  - a) międzynarodowy standard kontroli jakości przyjęty do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzenia Komisji Europejskiej,
  - b) zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie nieuregulowanym standardem, o którym mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego;
- 25) jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego – rozumie się przez to jednostkę organizacyjną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż jednostka

- organizacyjna zarejestrowana jako firma audytorska w dowolnym państwie Unii Europejskiej po uprzednim jej zatwierdzeniu w tym państwie Unii Europejskiej;
- 26) biegłym rewidencie pochodzącym z państwa trzeciego – rozumie się przez to osobę fizyczną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż osoba zarejestrowana jako biegły rewident w dowolnym państwie Unii Europejskiej po uprzednim jej zatwierdzeniu w tym państwie Unii Europejskiej;
  - 27) zatwierdzeniu - rozumie się przez to uzyskanie uprawnień do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych;
  - 28) państwie członkowskim pochodzenia – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni;
  - 29) przyjmującym państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym biegły rewident zatwierdzony przez swoje państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zatwierdzenie, lub państwo Unii Europejskiej, w którym firma audytorska zatwierdzona przez swoje państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zarejestrowanie, lub w którym jest już zarejestrowana;
  - 30) państwie trzecim - rozumie się przez to państwo inne niż wymienione w pkt 31;
  - 31) państwie Unii Europejskiej - rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 32) sprawozdaniu z badania – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego jednostki badanej zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta o zbadanym sprawozdaniu finansowym;
  - 33) sprawozdaniu z badania grupy – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana, zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta grupy o zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym;
  - 34) dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu – rozumie się przez to pisemny raport kluczowego biegłego rewidenta lub odpowiednio kluczowego biegłego rewidenta grupy skierowany do członków komitetu audytu lub innego organu pełniącego jego funkcje, wyjaśniający wyniki przeprowadzonego badania odpowiednio sprawozdania finansowego jednostki badanej lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana;

- 35) rozporządzeniu nr 537/2014 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 wraz ze sprostowaniem w Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66);
- 36) Komisji Nadzoru Finansowego – rozumienie się przez to Komisję Nadzoru Finansowego, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174);
- 37) Europejskich Urzędach Nadzoru - rozumie się przez to Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84), Europejski Urząd Nadzoru Bankowego ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12) i Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o kluczowym biegłym rewidencie, w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego rozumie się przez to kluczowego biegłego rewidenta grupy.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) jednostce zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostkę interesu publicznego, o której mowa w rozporządzeniu nr 537/2014;
- 2) komitecie audytu – rozumie się przez to komitet do spraw audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014.

Rozdział 2

Biegli rewidenci

Art. 4. 1. Zawód biegłego rewidenta polega na świadczeniu:

- 1) czynności rewizji finansowej;
- 2) usług atestacyjnych niezastrzeżonych dla biegłego rewidenta;
- 3) usług pokrewnych.

2. Do świadczenia usług, o których mowa w ust. 1 pkt 1 uprawniony jest wyłącznie biegły rewident.

3. Biegły rewident może wykonywać zawód jako:

- 1) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, lub
- 2) wspólnik firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 2 i 3, lub
- 3) osoba pozostająca w stosunku pracy z firmą audytorską, o której mowa w art. 42, lub
- 4) osoba, która zawarła umowę cywilnoprawną z firmą audytorską, o której mowa w art. 42.

4. Biegły rewident wykonuje zawód w imieniu firmy audytorskiej. Biegły rewident może wykonywać zawód w imieniu własnym w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, jeżeli jest wpisany na listę firm audytorskich, o której mowa w art. 42.

5. Biegły rewident może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu, w formie pisemnej, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie firmy audytorskiej, w imieniu której będzie wykonywał zawód.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5.

Art. 5. 1. Biegłym rewidentem jest osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów.

2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) ma nieposzlakowaną opinię, przez którą rozumie się postawę charakteryzującą się postępowaniem zgodnym z przyjętymi w społeczeństwie normami etycznymi i moralnymi, a także dotychczasowe postępowanie w sferze zawodowej i prywatnej,

które nie rzutuje negatywnie na wizerunek biegłego rewidenta jako osoby zaufania publicznego i daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta;

- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i piśmie;
- 5) odbyła:
  - a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
  - b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej

– przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”;

- 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminy dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2;
- 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym końcowy egzamin dyplomowy sprawdzający umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy, niezbędne do wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 8) złożyła ślubowanie przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która:

- 1) posiada co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej, podczas którego nabyła umiejętności wymagane od biegłych rewidentów;
- 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1-4 oraz 6-8.

4. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu

w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Do rejestru może być wpisana również, na zasadzie wzajemności, osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 4 i 5, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru.

7. Tytuł „biegły rewident” podlega ochronie prawnej.

8. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta ma następujące brzmienie:
„Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi krajowymi standardami wykonywania zawodu, kierując się w swoim postępowaniu zasadami etyki zawodowej i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania zawodu biegłego rewidenta fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.

Art. 6. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności:

- 1) postępować zgodnie ze złożonym ślubowaniem;
- 2) stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obowiązkowego doskonalenia zawodowego w każdym roku kalendarzowym;
- 3) przestrzegać krajowych standardów wykonywania zawodu, zasad niezależności oraz zasad etyki zawodowej;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską;
- 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów.

Art. 7. 1. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru.

2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w art. 6 pkt 2, polega na odbyciu szkolenia, którego program kształcenia ma na celu podnoszenie poziomu i aktualizację wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i badania sprawozdań finansowych.

3. Część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem.

4. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

5. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył.

6. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż 2 lata od upływu wymaganego terminu.

Art. 8. 1. Szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przeprowadza:

- 1) Krajowa Izba Biegłych Rewidentów;
- 2) jednostka uprawniona.

2. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanego dalej „wykazem jednostek uprawnionych”, wykaz ten publikowany jest na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Do wykazu jednostek uprawnionych Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wpisuje jednostkę, która:

- 1) opracowała programowe i organizacyjno-techniczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;

- 2) zapewniła, iż obligatoryjne doskonalenie zawodowe przeprowadzane będzie przez osoby posiadające w tym zakresie wiedzę i doświadczenie;
- 3) przygotowała materiały merytoryczne na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego obejmujące opracowania własne lub dostępne publikacje;
- 4) określiła sposób i formę przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

4. Wpisu do wykazu dokonuje się na wniosek jednostki. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w ust. 3, w tym wykaz osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe zawierający imię i nazwisko oraz opis doświadczenia zawodowego, a także dowód uiszczenia opłaty za wpis.

5. Opłata za wpis do wykazu ustalana jest w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przeprowadza wizytacje w jednostkach uprawnionych.

7. W przypadku stwierdzenia, że jednostka uprawniona przestała spełniać kryteria, o których mowa w ust. 3, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów skreśla jednostkę z wykazu jednostek uprawnionych.

8. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, które podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

9. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na uwadze potrzebę zapewnienia elastyczności i efektywności systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) sposób oceny przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów spełnienia kryteriów, o których mowa w ust. 3, tryb dokonywania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych, rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu jednostek uprawnionych oraz szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych

Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, mając na uwadze potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego i organizacyjno-technicznego oraz kompletność przekazywanych danych.

10. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi:

- 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w art. 7 ust. 3;
- 2) okres rozliczeniowy i minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe, dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu;
- 3) wysokość opłat za wpis do wykazu jednostek uprawnionych, o którym mowa w art. 8 ust. 5.

Art. 9. 1. Komisja składa się z 19 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanego dalej „Ministrem Finansów”. W skład Komisji wchodzi:

- 1) 10 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym 4 osoby niebędące pracownikami Ministerstwa Finansów wybrane spośród przedstawicieli środowisk akademickich;
- 2) 7 przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, spośród biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 3) 2 przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Członkowie Komisji powoływani są spośród osób, które:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 3) mają nieposzlakowaną opinię;
- 4) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 5) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;

3. W skład Komisji nie może być powołana osoba będąca członkiem organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów lub członkiem Komisji Nadzoru Audytowego.

4. Kadencja Komisji trwa 4 lata.

5. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji przedstawiają:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 14 kandydatów;
- 2) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów.

6. Minister Finansów dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji dającego gwarancję i rękojmię właściwej realizacji jej zadań.

7. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka kończy się wraz z upływem kadencji Komisji. W przypadku członków rekomendowanych przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, rekomendacje przedkładane są w terminie 30 dni od dnia śmierci albo odwołania członka Komisji. Nieprzedłożenie rekomendacji w wymaganym terminie lub brak powołania nowego członka nie stanowi przeszkody do działania Komisji. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

8. Odwołanie członka Komisji przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) z urzędu, w przypadku:
  - a) rażącego naruszenia regulaminu działania Komisji,
  - b) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 9, lub naruszenia jego treści,
  - c) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji.

9. Członkowie Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 11 ust. 3, składają oświadczenia, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących pytań oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych.

Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy:

- 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego;
- 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta:
  - a) zaliczenia egzaminów z wiedzy, o których mowa w art. 13 ust. 1, 2, 4 i 6,
  - b) spełnienia warunku, o którym mowa w:
    - art. 5 ust. 2 pkt 5,
    - art. 5 ust. 3 pkt 1,

- c) zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 13 ust. 7;
- 3) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, że kierunek studiów wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne zakresem kształcenia obejmuje wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2, a egzaminy w tym zakresie są przeprowadzane w formie pisemnej;
- 4) ustalanie pytań, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 5) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów;
- 6) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 5 ust. 4 i 5;
- 7) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 4 i 5, na podstawie art. 5 ust. 6;
- 8) ocena równoważności, o której mowa w art. 5 ust. 5.

2. Komisja może zawierać z uczelniami, których jednostki organizacyjne są uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych umowy, o których mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.⁹⁾), określające, iż realizowany przez uczelnię program kształcenia obejmuje wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2. Do podpisania umowy w imieniu Komisji uprawniony jest jej Przewodniczący.

3. Komisja publikuje przykładowe pytania i zadania sytuacyjne wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi.

Art. 11. 1. Minister Finansów wyznacza Przewodniczącego Komisji spośród jej członków. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, wyznacza składy egzaminacyjne na poszczególne egzaminy spośród członków Komisji oraz ustala przewodniczących tych składów.

2. Komisja podejmuje decyzje w formie uchwał.

3. Komisja może zlecić, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przygotowanie pytań i zadań sytuacyjnych lub sprawdzenie prac egzaminacyjnych egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danej dziedziny.

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742, 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588, 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146, 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767, 1923, z 2016 r. poz. 64.

4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty wynagrodzeń członków Komisji, egzaminatorów oraz osób obsługujących egzamin.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uchwała w porozumieniu z Komisją regulamin, na podstawie którego działa Komisja.

6. Komisja składa Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie z działalności za każdy rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- 1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego - w wysokości nieprzekraczającej 15% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 2) za udział w egzaminie - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 3) za przygotowanie pytań oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 4) za rozpatrzenie:
  - a) odwołania,
  - b) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w:
    - art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b tiret drugi,
    - art. 10 ust. 1 pkt 3,
    - art. 10 ust. 1 pkt 5- w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia:
  - a) aplikacji,

- b) praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki
  - w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6) za ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 4 i 5, na podstawie art. 5 ust. 6 - w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 7) za sprawdzenie prac - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

8. Egzaminatorom, o których mowa w ust. 3, za przygotowanie pytań i zadań sytuacyjnych lub sprawdzenie prac przysługuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 12. 1. Egzaminy z wiedzy składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu:

- 1) teorii i zasad rachunkowości;
- 2) zasad sporządzania sprawozdań finansowych, w tym skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- 3) międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej;
- 4) analizy finansowej;
- 5) rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej;
- 6) zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej;
- 7) rewizji finansowej;
- 8) krajowych standardów wykonywania zawodu;
- 9) etyki zawodowej i niezależności biegłego rewidenta;
- 10) wymogów prawnych dotyczących badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i firm audytorskich.

2. W trakcie egzaminów, o których mowa w ust. 1, sprawdzana jest także wiedza niezbędna dla badania sprawozdań finansowych, w szczególności z zakresu:

- 1) prawa handlowego, w tym prawa spółek i ładu korporacyjnego;
- 2) prawa o postępowaniu upadłościowym i prawa restrukturyzacyjnego;

- 3) prawa podatkowego;
- 4) prawa cywilnego;
- 5) prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 6) prawa bankowego;
- 7) prawa ubezpieczeniowego;
- 8) technologii informacyjnych i systemów komputerowych;
- 9) mikroekonomii i makroekonomii;
- 10) matematyki i statystyki;
- 11) podstawowych zasad zarządzania finansowego w jednostkach gospodarczych;
- 12) funkcjonowania rynku finansowego.

3. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po:

- 1) zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminów, o których mowa w ust. 1 i 2;
- 2) stwierdzeniu przez Komisję spełnienia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5 lit. a albo lit. b albo ust. 3 pkt 1.

4. Egzamin dyplomowy polega na sprawdzeniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

5. Przewodniczący lub członek składu egzaminacyjnego wyklucza z egzaminu, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub urządzeniami, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu. Wykluczenie z egzaminu jest równoznaczne z uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu.

6. Ponowne wykluczenie z egzaminu, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego z przyczyn, o których mowa w ust. 5 skutkuje wykluczeniem z postępowania kwalifikacyjnego. Kandydat na biegłego rewidenta wykluczony z postępowania kwalifikacyjnego może ponownie przystąpić do postępowania nie wcześniej niż 2 lata od dnia powtórnego wykluczenia z egzaminu.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji. Od uchwały Komisji w sprawie wykluczenia z postępowania służy skarga do sądu administracyjnego.

8. Od wyniku egzaminu, egzaminu dyplomowego oraz egzaminu z prawa gospodarczego kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji.

9. Kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wglądu do pracy egzaminacyjnej oraz prawo sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej w zakresie niezbędnym do wniesienia odwołania.

10. W trakcie wglądu do pracy egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta nie może korzystać, a także nie może posiadać urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji. Naruszenie tego zakazu jest równoznaczne z utratą przez kandydata prawa do kontynuowania wglądu.

11. Informacja o naruszeniu zakazu, o którym mowa w ust. 10 przekazywana jest przez Komisję do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Art. 13. 1. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.

2. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, na kierunku, co do którego na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmuje on wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2.

3. Wykaz kierunków studiów wyższych, o których mowa w ust. 2, jest publikowany w celach informacyjnych na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

4. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2.

5. Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy jest aby:

- 1) egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne, o których mowa w ust. 1;
- 2) egzaminy na studiach wyższych, o których mowa w ust. 2, w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2;
- 3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 4

- były przeprowadzone w formie pisemnej, a od dnia ukończenia studiów wyższych, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata.

6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu uprawnienia inspektora kontroli skarbowej lub tytuł doradcy podatkowego, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego.

7. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek praktykę, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5 lit. a, jeżeli:

- 1) był zatrudniony w firmie audytorskiej lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielny stanowisku w komórkach finansowo - księgowych przez co najmniej 3 lata, lub
- 2) posiada uprawnienia inspektora kontroli skarbowej, lub
- 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane przez Ministra Finansów.

Art. 14. 1. Kandydat na biegłego rewidenta uiszcza opłatę wstępną za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz opłaty egzaminacyjne stanowiące przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Wysokość opłaty:

- 1) wstępnej oraz za każdy egzamin z wiedzy jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%;
- 2) za egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 4 i 5 oraz za egzamin dyplomowy - w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30%

- przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

3. Opłata za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1, 2, 4 i 6 oraz w art. 5 ust. 3 pkt 1 i art. 10 ust. 1 pkt 3, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

4. Przychód z opłat, o których mowa w ust. 2 i 3, może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie kosztów organizacji i przeprowadzenia egzaminów, kosztów wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz kosztów obsługi Komisji.

5. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonywania zgłoszenia oraz dalszy tryb postępowania w ramach przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego, a także przepisy porządkowe obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego;
- 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów;
- 3) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych oraz wnoszenia odwołań od wyników egzaminów;
- 4) cel, sposób, przebieg oraz tryb stwierdzania odbywania praktyki i aplikacji;
- 5) tryb stwierdzania spełniania warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1;
- 6) tryb i warunki zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 1, 2, 4 i 6;
- 7) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 7

– uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 4 i 5;
- 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2;
- 3) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdań finansowych, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 5 ust. 4 i 5;
- 4) wysokość opłaty wstępnej za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego,
- 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji;
- 6) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia;
- 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1, 2, 4 i 6;
- 8) program praktyki i aplikacji;
- 9) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1;

10) zakres, tryb i zasady innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz zasady przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów.

Art. 15. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

2. Rejestr zawiera nazwę i adres organów odpowiedzialnych odpowiednio za: nadzór publiczny, wpis do rejestru biegłych rewidentów, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) imię i nazwisko oraz adres biegłego rewidenta;
- 3) obywatelstwo biegłego rewidenta;
- 4) formę wykonywania przez biegłego rewidenta zawodu lub informację o niewykonywaniu tego zawodu;
- 5) nazwę, adres strony internetowej i adres firmy audytorskiej zatrudniającej biegłego rewidenta lub w której jest współnikiem, lub z którą jest powiązany w inny sposób;
- 6) informację o uzyskaniu uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej lub państwie trzecim, w tym numer w rejestrze nadany biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, jeżeli został nadany oraz nazwę tego organu.

3. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek osoby, o której mowa w art. 5 ust. 2-5. Do wniosku należy dołączyć dowód uiszczenia opłaty za wpis do rejestru.

4. Wysokość opłaty za wpis do rejestru jest ustalana w wysokości nie przekraczającej równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwały o wpisie do rejestru.

6. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

7. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 6, osobie wnioskującej o wpis do rejestru służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

8. Biegły rewident ma obowiązek zgłaszania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

9. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje legitymację biegłego rewidenta zawierającą imię i nazwisko biegłego rewidenta oraz numer legitymacji będący jednocześnie numerem wpisu biegłego rewidenta do rejestru.

10. Rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej i jest dostępny na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Dane dotyczące obywatelstwa oraz adresu biegłego rewidenta nie podlegają publikacji.

Art. 16. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru, w przypadku:

- 1) śmierci biegłego rewidenta;
- 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek;
- 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1-3;
- 4) nieuiszczenia składek członkowskich za okres dłuższy niż rok;
- 5) prawomocnego orzeczenia o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 podstawą skreślenia biegłego rewidenta z rejestru jest prawomocne orzeczenie sądu.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Jeżeli wobec biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o wystąpieniu z samorządu biegłych rewidentów, prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne w sprawie przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może podjąć uchwałę orzekającą o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru po uzgodnieniu z Komisją Nadzoru Audytowego.

5. Osoba skreślona z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2 podlega, na swój wniosek, ponownemu wpisowi do rejestru, jeżeli spełnia warunki określone w art. 5 ust. 2 pkt 1-5 i 7 oraz złożyła ponownie egzaminy, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6.

6. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 42 pkt 1, powoduje również skreślenie jego firmy audytorskiej z listy firm audytorskich.

Art. 17. Biegły rewident który ukończył 67 rok życia lub osiągnął wiek emerytalny i został skreślony z rejestru biegłych rewidentów na swój wniosek, może posługiwać się tytułem "biegły rewident senior".

Art. 18. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z rejestru biegłego rewidenta, o którym mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6 w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu, wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

2. W przypadku biegłego rewidenta, który uzyskał uprawnienia w innym państwie Unii Europejskiej lub w państwie trzecim, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym biegły rewident jest także zarejestrowany.

3. W przypadku, poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu biegłego rewidenta zatwierdzonego w Rzeczypospolitej Polskiej, z rejestru biegłych rewidentów prowadzonego w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 19. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących wpisu lub skreślenia z rejestru, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 3

Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Art. 20. 1. Biegli rewidentenci tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Krajową Izbą Biegłych Rewidentów”.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów działa na podstawie przepisów ustawy oraz postanowień statutu.

3. Przynależność do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest obowiązkowa i powstaje z dniem wpisu do rejestru.

Art. 21. 1. Biegłym rewidentom przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Ukaranie biegłego rewidenta karą określoną w art. 152 ust. 1 pkt 3-5 powoduje utratę biernego prawa wyborczego do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do czasu zatarcia kary.

Art. 22. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów posiada osobowość prawną; siedzibą organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów tworzy i likwiduje oddziały regionalne.

3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ma prawo używania pieczęci urzędowej.

Art. 23. 1. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 2) ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej;
- 3) wykonywanie powierzonych ustawą zadań w zakresie należytego wykonywania zawodu i przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez firmy audytorskie, w szczególności w zakresie:
  - a) kontroli badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego,
  - b) prowadzenia postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego,
  - c) prowadzenia postępowań administracyjnych i nakładania kar pieniężnych na firmy audytorskie;
- 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej;
- 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 są zadaniami z zakresu nadzoru publicznego powierzonymi do realizacji Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów.

Art. 24. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są:

- 1) Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów;
- 2) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny;

- 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny;
- 6) Krajowa Komisja Nadzoru.

2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-6, trwa 4 lata. Organy te są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. W tym samym organie nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

4. Nie można jednocześnie wchodzić w skład organów określonych w ust. 1 pkt 2-6.

Art. 25. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata.

2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie:

- 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej i statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów wpisanych do rejestru.

7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat.

8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów mogą brać udział członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 26. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2-6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.

2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Art. 27. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów:

- 1) dokonuje wyboru:
  - a) Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
  - b) Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców,
  - c) pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
  - d) członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru;
- 2) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 3) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 4) określa zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 5) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2-6 i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał.

Art. 28. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów kieruje działalnością samorządu w okresach między Krajowymi Zjazdami Biegłych Rewidentów.

2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów;
- 2) reprezentowanie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 3) ustanawianie w formie uchwał:
  - a) krajowych standardów wykonywania zawodu,
  - b) krajowego standardu kontroli jakości,
  - c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów,
  - d) regulacji z zakresu obowiązkowego doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 8 ust. 10,
  - e) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 11 ust. 5,
  - f) regulacji z zakresu postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w art. 14 ust. 6;

- 4) podejmowanie uchwał o wpisie i skreśleniu z rejestru lub listy firm audytorskich;
- 5) prowadzenie rejestru i listy firm audytorskich;
- 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta;
- 7) określanie wysokości opłat z tytułu wpisu do rejestru biegłych rewidentów i na listę firm audytorskich;
- 8) określanie wysokości opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 51 ust. 1 oraz sposobu uiszczania opłat, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru;
- 9) określanie wysokości składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 10) prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych oraz określanie wysokości opłat z tytułu wpisu do wykazu jednostek uprawnionych;
- 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 12) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej;
- 13) opiniowanie projektów aktów normatywnych z dziedziny prawa gospodarczego;
- 14) podejmowanie uchwał o nakładaniu na firmy audytorskie kar administracyjnych, w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 15) podejmowanie innych uchwał, które uzna za celowe do właściwego funkcjonowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Uchwały wymienione w ust. 2 pkt 3 wymagają zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Wydając uchwały w sprawie krajowych standardów badania lub krajowego standardu kontroli jakości Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może określić dodatkowe procedury lub wymogi badania, w zakresie nieuregulowanym przez międzynarodowe standardy badania, gdy są one konieczne do wykonania przez biegłego rewidenta obowiązków określonych przez prawo krajowe w zakresie badania lub gdy są konieczne do zwiększenia wiarygodności i jakości badań sprawozdań finansowych.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje do Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, które po pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową

Komisję Rewizyjną jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego za każdy rok obrotowy w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.

Art. 29. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, sekretarza i skarbnika.

3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 16 i art. 57 ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów:

- 1) wypełnia obowiązki kierownika jednostki, o których mowa w odrębnych przepisach oraz reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 3) podpisuje uchwały i postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 5) wykonuje inne czynności określone w statucie, związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 30. 1. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową działalność Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz wykonanie uchwał podjętych na Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów, a także przedstawia wnioski w tym zakresie:
  - a) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów - niezwłocznie po przeprowadzeniu kontroli,
  - b) Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów - w sprawozdaniu ze swojej działalności;

- 2) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów wniosek o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 31. 1. W skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wchodzi od 8 do 10 członków.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów.

4. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków.

5. Skład orzekający wyznacza przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

6. Krajowy Sąd Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 32. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wykonuje swoje zadania przy pomocy od 5 do 10 zastępców.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdania z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 33. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Członek Krajowej Komisji Nadzoru podlega wyłączeniu z rozpatrywania spraw dotyczących kontroli firmy audytorskiej, w której był partnerem, pracownikiem, członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego, członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub z którą był w inny sposób powiązany w okresie 3 lat poprzedzających rozpoczęcie kontroli.

Art. 34. 1. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w zakresie:

- 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego;

2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe.

2. Częstotliwość kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uzależniona jest od wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednakże kontrola przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, zwani dalej „kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru” zatrudnieni na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej.

2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada wiedzę i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości;
- 3) ma nieposzlakowaną opinię;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) przeszła przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli wewnętrznych systemów zapewniania jakości w firmach audytorskich;
- 6) posiada uprawnienia biegłego rewidenta.

3. Przed przystąpieniem do kontroli kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru składają oświadczenie, że w okresie 3 lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z kontrolowaną firmą audytorską, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.

4. Zatajenie przez kontrolera Krajowej Komisji Nadzoru informacji w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów z kontrolerem odpowiednio stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej.

5. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Roczny plan kontroli, po zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego publikowany jest na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Informacja o kontrolerach Krajowej Komisji Nadzoru wyznaczonych do przeprowadzenia poszczególnych kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przekazywana jest do Komisji Nadzoru Audytowego.

7. W kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli, o którym mowa w art. 113 ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi.

8. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru wiążące zalecenia i instrukcje dotyczące kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, w tym dotyczące metodyki kontroli i sposobu doboru dokumentacji badania podlegającej sprawdzeniu podczas kontroli oraz przesłanek do uwzględnienia przy analizie ryzyka, o której mowa w art. 34 ust. 2.

9. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 105 ust. 3 oraz 106-115, przy czym odwołanie w art. 115 do art. 116 ust. 1 lub ust. 2 jest odwołaniem do art. 38 ust. 1 lub ust. 2.

10. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, są przeprowadzane na podstawie zasad i procedur ustalonych przez Krajową Komisję Nadzoru, z uwzględnieniem ust. 9.

11. Opracowując metodykę kontroli Krajowa Komisja Nadzoru bierze pod uwagę skalę i złożoność działalności kontrolowanej firmy audytorskiej. Metodyka kontroli wewnętrznych systemów zapewniania jakości w firmach audytorskich uwzględnia obowiązywanie zasady proporcjonalności krajowych standardów badania przy badaniach ustawowych jednostek innych niż duże jednostki.

Art. 36. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, zwaną dalej „kontrolą doraźną KKN”.

2. Kontrola doraźna KKN jest prowadzona - na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Krajową Komisję Nadzoru – przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru.

3. Do kontroli doraźnych KKN nie mają zastosowania przepisy art. 82 i 83 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 poz. 584, z późn. zm.¹⁰⁾).

4. Kontrola doraźna KKN może być przeprowadzona w zakresie wszystkich lub wybranych zagadnień określonych w art. 106 ust. 1.

5. Kontrolowana firma audytorska jest obowiązana do udzielania wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazania dokumentów, w zakresie objętym kontrolą doraźną, w wyznaczonym do tego terminie. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowości wyników kontroli, kontrola doraźna KKN może być prowadzona w siedzibie kontrolowanej firmy audytorskiej lub miejscu wykonywania działalności. W takim przypadku mają zastosowanie przepisy art. 108 ust. 1.

Art. 37. 1. Z przeprowadzonej kontroli doraźnej KKN sporządzany jest w 2 jednobrzmiących egzemplarzach protokół, z których jeden doręcza się kontrolowanemu, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Kontrolowanemu przysługuje prawo złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu kontroli, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Krajowa Komisja Nadzoru informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

3. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie kontroli doraźnej KKN, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego.

4. W kontrolach doraźnych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli doraźnej KKN, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi.

---

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65 i 352.

5. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru wiążące zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli doraźnych KKN.

Art. 38. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub kontroli doraźnej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie po jej zakończeniu:

- 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem terminu ich realizacji;
- 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

2. Niezależnie od ust. 1, w zależności od rodzaju stwierdzonych przez kontrolerów podczas kontroli lub kontroli doraźnej nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie składa do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wnioski o wszczęcie wobec firmy audytorskiej postępowania administracyjnego, w wyniku którego na tę firmę może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 174 ust. 2 ustawy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, przepisy ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 stosuje się.

4. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Audytowego informacje o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego, oraz o skierowanych zaleceniach i zastosowanych sankcjach.

Art. 39. 1. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) tryb wyboru kontrolerów;
- 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów;
- 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów;
- 4) zasady i procedury przeprowadzania kontroli.

2. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z działalności zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, w tym informacje dotyczące wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 35 ust. 6, a także informacje na temat przeprowadzonych kontroli doraźnych KKN określonych w art. 36 w zakresie niezbędnym do opracowania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 83 ust. 3.

3. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 40. 1. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane doręczać Komisji Nadzoru Audytowego uchwały z wyjątkiem uchwał w formie postanowień wydawanych w toku postępowania administracyjnego, w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

2. Obsługę organizacyjno-kancelaryjną organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zapewnia Biuro Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 41. Statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, zatwierdzany przez Komisję Nadzoru Audytowego, określa:

- 1) tryb tworzenia, zakres działania, strukturę organizacyjną, w tym funkcjonowanie regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, tryb działania, sposób finansowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz
- 2) sposób składania oświadczeń woli w imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w zakresie nieuregulowanym w ustawie.

Rozdział 4

Firmy audytorskie

Art. 42. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form:

- 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident;
- 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;

- 4) spółka kapitałowa lub spółdzielnia, które spełniają następujące wymagania:
  - a) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident,
  - b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej,
  - c) większość członków organów nadzorczych stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 5) spółdzielczy związek rewizyjny, który spełnia następujące wymagania:
  - a) zatrudnia do badania biegłych rewidentów,
  - b) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident.

Art. 43. 1. Podstawowym przedmiotem działalności firmy audytorskiej jest wykonywanie czynności rewizji finansowej.

2. Przedmiotem działalności firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 1-4, może być również:

- 1) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych;
- 2) doradztwo podatkowe;
- 3) prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;
- 4) działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków;
- 5) wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych;
- 6) świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z rachunkowości, rewizji finansowej, prawa podatkowego, organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw;
- 7) świadczenie usług atestacyjnych, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów;
- 8) świadczenie usług pokrewnych;
- 9) świadczenie innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

3. Firma audytorska może również prowadzić działalność polegającą na uzyskiwaniu pożytków z posiadanego majątku.

Art. 44. 1. Firma audytorska jest obowiązana opracować oraz skutecznie wdrożyć system wewnętrznej kontroli jakości, zgodnie z krajowym standardem kontroli jakości. System wewnętrznej kontroli jakości obejmuje co najmniej polityki i procedury, rozwiązania i mechanizmy, o których mowa w art. 58, jak również inne polityki i procedury wymagane krajowym standardem kontroli jakości.

2. Firma audytorska przekazuje do stosowania pracownikom polityki i procedury, o których mowa w ust. 1.

3. Firma audytorska monitoruje i ocenia adekwatność i skuteczność systemu wewnętrznej kontroli jakości, mechanizmów wewnętrznej kontroli jakości oraz rozwiązań administracyjnych i organizacyjnych, o których mowa w art. 58.

4. Firma audytorska przeprowadza coroczną ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości, w szczególności ocenę polityk i procedur, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2, oraz przechowuje co najmniej przez 5 lat dokumentację ustaleń z tej oceny oraz proponowanych środków mających na celu zmianę systemu wewnętrznej kontroli jakości.

5. Firma audytorska wyznacza biegłego rewidenta jako osobę odpowiedzialną za system wewnętrznej kontroli jakości, o którym mowa w ust. 1.

Art. 45. 1. Firma audytorska wykonująca czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego jest obowiązana, w terminie do dnia 15 lutego, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające:

- 1) informacje, o których mowa w art. 14 rozporządzenia nr 537/2015, z określeniem nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek zainteresowania publicznego, w których wykonano usługi, rodzaju usługi, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju wydanych sprawozdań i raportów;
- 2) informacje o badaniach ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych i siedzib podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności;
- 3) informację o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1,

2. Komisja Nadzoru Audytowego określi w drodze uchwały, z uwzględnieniem art. 14 rozporządzenia nr 537/2014, zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

3. Komisja Nadzoru Audytowego, określając zakres sprawozdania, może żądać informacji innych niż określone w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w ustawie i rozporządzeniu nr 537/2014.

Art. 46. 1. Firma audytorska jest obowiązana, w terminie do dnia 15 lutego, przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające:

- 1) wykaz jednostek, w których przeprowadzono czynności rewizji finansowej, z wyłączeniem czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego, z określeniem nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek, w których wykonano czynności rewizji finansowej, rodzaju czynności, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju wydanych sprawozdań i raportów;
- 2) informację o liczbie i rodzaju czynności rewizji finansowej z podziałem na badania sprawozdań finansowych, badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, przeglądy sprawozdań finansowych, przeglądy skonsolidowanych sprawozdań finansowych, inne usługi poświadczające;
- 3) informacje o badaniach ustawowych, z wyłączeniem badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których ważne czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych i siedzib podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności;
- 4) informację, czy firma audytorska przeprowadzała badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego;
- 5) informację o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1;
- 6) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w firmie audytorskiej;
- 7) wykaz i rodzaj świadczonych usług, o których mowa w art. 43 ust.2.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi w drodze uchwały zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w ustawie.

Art. 47. 1. Firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej.

2. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmy audytorskie powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności rewizji finansowej i ustaje z dniem skreślenia z listy.

3. W przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 43 ust. 2, firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej również z tytułu wykonywania tych usług.

4. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia usług, o których mowa w art. 43 ust. 2, powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania tych usług.

5. Firma audytorska, o której mowa w art. 55, jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli posiadana przez niego umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta w innym państwie Unii Europejskiej opiewa na niższą minimalną sumę gwarancyjną niż wskazana w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 lub gdy nie obejmuje ona wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1 i 3, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 48. 1. Firma audytorska ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem.

2. Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności firm audytorskich badających:

- 1) jednostki zainteresowania publicznego - nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł;
- 2) pozostałe jednostki - nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł.

3. Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.

Art. 49. 1. Firma audytorska jest obowiązana wnieść, z tytułu wpisu na listę firm audytorskich, opłatę w wysokości nie wyższej niż 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Opłata ta stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 50. 1. Firma audytorska wykonująca czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego jest obowiązana w terminie do dnia 15 lutego danego roku wносить opłatę z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 5,5% rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 55, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi dochód budżetu państwa.

4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, lub też wywiązania się w sposób nieprawidłowy, Komisja Nadzoru Audytowego:

- 1) wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty, a w przypadku jej niewykonania w terminie 30 dni od uprawomocnienia,
- 2) może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 1.

– która podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.¹¹⁾).

5. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje.

6. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.¹²⁾), pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez firmę audytorską:

- 1) opłat z tytułu nadzoru;
- 2) kar orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego.

7. Do opłat z tytułu nadzoru stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

8. W przypadku niewykonania przez firmę audytorską obowiązku, o którym mowa w ust. 1 we wskazanym terminie, Komisja Nadzoru Audytowego może nakładać karę administracyjną, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 4.

9. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar, stronie przysługuje prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

10. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i sposób uiszczania opłat, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz sposób i terminy ich rozliczenia wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru oraz konieczność zapewnienia jego skuteczności.

Art. 51. 1. Firma audytorska jest obowiązana w terminie do 15 lutego danego roku wnosić opłatę z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 1,5% rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 87, 211, 218, 396, 539, 774, 978, 1269, 1311, 1322, 1419 i 1649 oraz z 2016 r. poz. 195.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923, 1932, 2183 i 2184 oraz z 2016 r. poz. 195.

2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 55, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jest przeznaczana na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3.

4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, lub też wywiązania się w sposób nieprawidłowy, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów:

- 1) wydaje uchwałę określającą wysokość opłaty, a w przypadku jej niewykonania w terminie 30 dni od uprawomocnienia
- 2) może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 1.
– która podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

5. Przepisy art. 50 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

6. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

7. Od uchwał, o których mowa w ust. 4, strona może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 52. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”.

2. Na listę może być wpisana firma audytorska, która posiada nieposzlakowaną opinię. Uznaje się, że firma audytorska posiada nieposzlakowaną opinię, jeżeli wszyscy członkowie jej organów posiadają nieposzlakowaną opinię, z zastrzeżeniem art. 53 ust. 4-5.

3. Lista zawiera nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis na listę firm audytorskich, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu na listę;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby firmy audytorskiej;
- 3) formę organizacyjno-prawną firmy audytorskiej;

- 4) nazwiska i imiona lub nazwy właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy służbowe właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska, imiona i numery w rejestrze wszystkich biegłych rewidentów zatrudnionych w firmie audytorskiej lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób;
- 7) adresy oddziałów firmy audytorskiej;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz podmiotów powiązanych z firmą audytorską lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej firmy audytorskiej;
- 10) numer w rejestrze nadany firmie audytorskiej przez organ rejestrujący innego państwa oraz nazwę tego organu;
- 11) informację czy firma audytorska została zarejestrowana w innym państwie członkowskim w celu umożliwienia przeprowadzania unijnych badań ustawowych, wymaganych w państwie członkowskim dokonującym rejestracji;
- 12) dane kontaktowe obejmujące numer telefonu i adres poczty elektronicznej, imię i nazwisko osoby wyznaczonej do kontaktów;
- 13) informację, czy firma audytorska została wpisana w trybie art. 55.

4. Do zgłaszania zmian związanych z wpisem na listę art. 15 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

5. Wpisu na listę dokonuje się w przypadku spełniania przez firmę audytorską następujących warunków:

- 1) złożeniu wniosku zawierającego udokumentowane dane, o których mowa w ust. 3 pkt 2-12;
- 2) posiadania nieposzlakowanej opinii, o której mowa w ust. 2;
- 3) złożenia oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników;

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5 pkt 1 należy dołączyć potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1.

7. Wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania

uchwały o wpisie na listę. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

8. Od decyzji, o której mowa w ust. 7, podmiotowi wnioskującemu o wpis na listę służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji.

9. Lista jest prowadzona w formie elektronicznej i jest dostępna na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 53. 1. Skreślenie z listy, następuje:

- 1) na wniosek firmy audytorskiej;
- 2) w przypadku nieuregulowania opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1 lub art. 51 ust. 1 mimo nałożenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 1;
- 3) w przypadku niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 36, art. 100 ust. 1 lub art. 118 ust. 1;
- 4) w przypadku nałożenia przez Komisję Nadzoru Audytowego lub Krajową Radę Biegłych Rewidentów na firmę audytorską kary administracyjnej, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 4;
- 5) w przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 42 pkt 2-5;

2. Skreślenie firmy audytorskiej w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2-4, jest równoważne z utratą nieposzlakowanej opinii przez firmę audytorską, o której mowa w art. 52 ust. 2.

3. Skreślenie firmy audytorskiej z listy, w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest możliwe w przypadku, gdy:

- 1) zachodzą przesłanki do skreślenia firmy audytorskiej na podstawie ust. 1 pkt 2-4;
- 2) firma audytorska otrzymała zawiadomienie o terminie przeprowadzenia kontroli, lub w firmie jest przeprowadzana kontrola – do czasu zakończenia kontroli.

4. Firma audytorska skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 52 ust. 5 stosuje się.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w stosunku do firmy audytorskiej ubiegającej się o wpis na listę, jeżeli w skład jej organów wchodzi biegły rewident odpowiedzialny albo współodpowiedzialny za firmę audytorską, skreśloną z listy na podstawie ust. 1 pkt 2-4.

6. W przypadku skreślenia z listy, firma audytorska jest obowiązana przekazać Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów, w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu, dokumentację badania i dokumentację systemu kontroli jakości.

Art. 54. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z listy firmy audytorskiej, posiadającej numer w rejestrze, o którym mowa w art. 52 ust. 3 pkt 10, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym firma audytorska jest także zarejestrowana.

3. W przypadku, poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu firmy audytorskiej zatwierdzonej w Rzeczypospolitej Polskiej z listy firm audytorskich prowadzonej w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 55. 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej jest uprawniona do wykonywania badań ustawowych w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli kluczowy biegły rewident przeprowadzający takie badania jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 15.

2. Firma audytorska, o której mowa w ust. 1, zamierzająca wykonywać badanie ustawowe sprawozdania finansowego występuje do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z wnioskiem o wpis na listę, o której mowa w art. 52.

3. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie wydane przez organ zatwierdzający z państwa członkowskiego pochodzenia opatrzone datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed złożeniem wniosku, potwierdzające zatwierdzenie w danym państwie Unii Europejskiej oraz potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1.

4. Badanie ustawowe przeprowadzone z naruszeniem wymogów, o których mowa w ust. 1 lub 2, jest nieważne z mocy prawa.

5. W przypadku firm audytorskich wpisanych na listę w trybie ust. 1 przepisy ustawy mają zastosowanie jedynie do badań ustawowych wykonywanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 56. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o wpisaniu na listę w trybie art. 55, firmy audytorskiej zatwierdzonej w innym państwie Unii Europejskiej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, właściwemu organowi zatwierdzającemu z państwa członkowskiego pochodzenia.

Art. 57. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z listy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 5

Organizacja wewnętrzna firmy audytorskiej

Art. 58. 1. Firma audytorska jest obowiązana ustanowić:

- 1) polityki i procedury zapewniające by:
  - a) właściciele, wspólnicy lub udziałowcy, członkowie zarządu lub innego organu zarządzającego, członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z firmą audytorską nie ingerowali w przeprowadzanie badania ustawowego w żaden sposób zagrażający niezależności lub obiektywizmowi biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej,
  - b) pracownicy i inne osoby, z których usług korzystają lub które nadzorują, i które biorą bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania ustawowego, posiadali odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie przydzielonych im obowiązków oraz by wykonywane przez nich zlecenie badania ustawowego było zgodne z obowiązującymi dla tego zlecenia standardami badania oraz z obowiązującymi wymogami ustawowymi w zakresie niezależności oraz rotacji,
  - c) zlecenie ważnych czynności badania w ramach podwykonawstwa nie odbywało się w sposób pogarszający jakość wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej oraz ograniczający możliwość sprawowania przez Komisję Nadzoru Audytowego lub właściwe organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nadzoru nad

przestrzeganiem przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu;

- 2) polityki i procedury przeprowadzania badań ustawowych, szkoleń, nadzorowania i oceniania działań pracowników oraz organizowania struktury zbioru dokumentacji badania;
- 3) rozwiązania organizacyjne i administracyjne:
  - a) zapobiegające zagrożeniom dla niezależności firmy audytorskiej oraz biegłych rewidentów działających w jej imieniu, a także dla wykrywania zagrożeń, ich eliminowania lub zarządzania nimi oraz ich ujawniania przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania,
  - b) dotyczące postępowania w przypadku incydentów mających lub mogących mieć poważne skutki dla rzetelności czynności podejmowanych przez firmę audytorską lub biegłych rewidentów działających w jej imieniu w zakresie badania oraz sposobu dokumentowania takich incydentów;
- 4) procedury administracyjne i księgowo, mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, skuteczne procedury oceny ryzyka oraz skuteczne rozwiązania w zakresie kontroli i zabezpieczeń na potrzeby systemów przetwarzania informacji. Mechanizmy wewnętrznej kontroli zapewniają przestrzeganie decyzji i procedur na wszystkich poziomach organizacyjnych firmy audytorskiej lub w odniesieniu do wszystkich osób i podmiotów biorących udział w badaniu;
- 5) polityki wynagrodzeń, w tym polityki udziału w zyskach, określającej odpowiednie zachęty do osiągnięcia wysokiej jakości badania. Określając politykę firma audytorska uwzględnia, że kwota przychodów, które biegły rewident lub firma audytorska uzyskują ze świadczenia badanej jednostce usług niebędących badaniem, nie jest brana pod uwagę przy ocenie wyników w zakresie uzyskiwania wysokiej jakości badania, jak też nie stanowi elementu wynagrodzenia jakichkolwiek osób biorących udział w badaniu lub mogących na nie wpłynąć;
- 6) w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego - mechanizm stopniowej rotacji kluczowego personelu, zgodnie z art. 17 ust. 7 rozporządzenia nr 537/2014, mechanizm rotacji kluczowego biegłego rewidenta oraz procedury określające tryb rozwiązywania sporów pomiędzy kontrolerem jakości wykonania zlecenia a kluczowym biegłym rewidentem.

2. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident wykorzystują odpowiednie systemy, zasoby i procedury dla zapewnienia ciągłości i regularności przy wykonywaniu czynności w zakresie badania ustawowego.

Art. 59. 1. Przeprowadzając badanie, firma audytorska może, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, powierzyć osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zwanej dalej „podwykonawcą”, wpisanej odpowiednio do rejestru biegłych rewidentów lub na listę firm audytorskich, wykonanie w jej imieniu i na jej rzecz, niektórych ważnych czynności badania.

2. Przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 1 może być realizacja całego zlecenia badania tylko w przypadku powierzenia zlecenia badania biegłemu rewidentowi, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1 lub 2, nie zwalnia firmy audytorskiej z obowiązku nadzorowania badania.

4. W przypadku gdy czynności badania są realizowane przez podwykonawców w oparciu o umowę, o której mowa w ust. 1 lub 2, to:

- 1) zasady etyki zawodowej, przepisy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta, czy też rotacji firmy audytorskiej, mają zastosowanie do całego zespołu wykonującego badanie, w tym do podwykonawców;
- 2) odpowiedzialność wobec jednostki badanej za przeprowadzenie badania zawsze ponosi firma audytorska zlecająca podwykonawstwo;
- 3) podwykonawca zobowiązany jest przestrzegać polityk i procedur przeprowadzania badań ustawowych ustanowionych przez firmę audytorską zlecającą podwykonawstwo.

4. W stosunku do podwykonawców, o których mowa w ust. 1 lub 2, odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru przysługują uprawnienia kontrolne przewidziane odpowiednio w art. 34, 35, 36, 38, 100 i 118, w zakresie wykonywanych w związku z badaniem czynności na rzecz firmy audytorskiej oraz sporządzanych w związku z tymi czynnościami dokumentów.

Art. 60. Firma audytorska dostosowuje swoją organizację wewnętrzną, w tym polityki, procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy kontroli wewnętrznej, do wielkości i rodzaju prowadzonej działalności podstawowej, w tym do rodzaju i wielkości badanych jednostek. Firma audytorska wykazuje na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego lub właściwych organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że stosowane przez nią polityki

i procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy kontroli wewnętrznej są odpowiednie w stosunku do skali i stopnia złożoności czynności wykonywanych przez firmę audytorską, biegłych rewidentów lub podwykonawców, o których mowa w ust. 1, działających w jej imieniu i na jej rzecz.

Rozdział 6

Organizacja pracy firmy audytorskiej

Art. 61. 1. Firma audytorska wyznacza przynajmniej jednego kluczowego biegłego rewidenta.

2. Przy wyborze kluczowego biegłego rewidenta firma audytorska kieruje się koniecznością zapewnienia jakości badania oraz spełnienia wymogów w zakresie niezależności i kompetencji umożliwiających właściwe przeprowadzenie badania.

3. Firma audytorska zapewnia kluczowemu biegłemu rewidentowi odpowiednie zasoby, w tym zespół wykonujący badanie, posiadający kompetencje i możliwości niezbędne do właściwego wykonania danego zlecenia badania ustawowego.

4. Kluczowy biegły rewident bierze czynny udział w przeprowadzaniu badania.

5. Kluczowy biegły rewident i firma audytorska przeznaczają wystarczającą ilość czasu i dostateczne zasoby w celu właściwej realizacji zlecenia badania.

Art. 62. 1. Firma audytorska sporządza i przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat dokumentację dotyczącą:

- 1) wszystkich naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014
- 2) wszystkich skutków naruszeń, o których mowa w pkt 1, w tym środków podjętych w celu zaradzenia im oraz w celu zmiany systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej.

2. Firma audytorska sporządza sprawozdanie roczne zawierające przegląd wszystkich podjętych w celu zaradzenia naruszeniom środków i przekazuje do wiadomości swoim pracownikom, w terminie 2 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego.

3. Firma audytorska sporządza dokumentację klienta, która zawiera:

- 1) nazwę i adres jednostki badanej oraz miejsce prowadzenia przez nią działalności;
- 2) rodzaj sprawozdań finansowych jednostki badanej podlegających badaniu;
- 3) zbiory dokumentacji badań ustawowych wykonanych lub wykonywanych na rzecz danego klienta;
- 4) listę usług wykonanych na rzecz danego klienta;

- 5) całkowite wynagrodzenie za badanie przewidziane umową o badanie, faktyczne wynagrodzenie za badanie otrzymane w każdym roku obrotowym, całkowite wynagrodzenie za poszczególne usługi inne niż badanie przewidziane w umowie o wykonanie danej usługi oraz wynagrodzenie otrzymane z tytułu poszczególnych usług innych niż badanie w każdym roku obrotowym;
- 6) procentowy udział wszystkich wynagrodzeń otrzymanych od danego klienta w danym roku obrotowym w całkowitych przychodach rocznych firmy audytorskiej.

4. Firma audytorska tworzy zbiór dokumentacji badania dla każdego badania, zawierający:

- 1) dane wskazane w art. 68, a w stosownych przypadkach – również dane wymagane przepisami art. 6-8 rozporządzenia nr 537/2014;
- 2) imiona i nazwiska kluczowych biegłych rewidentów wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska kluczowego biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania;
- 3) skład zespołu wykonującego badanie;
- 4) w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego - imię i nazwisko kontrolera jakości wykonania zlecenia badania;
- 5) listę podwykonawców, podmiotów powiązanych z firmą audytorską, podmiotów z sieci, ekspertów lub innych osób, które brały udział w przeprowadzaniu badania;
- 6) oświadczenia o niezależności, o których mowa w art. 68 ust. 2;
- 7) zapytania o poradę kierowane do ekspertów zewnętrznych wraz z otrzymaną poradą i uzasadnienie dla wyboru określonego rozwiązania zaproponowanego przez ekspertów zewnętrznych;
- 8) sprawozdanie z badania sporządzone zgodnie z wymogami art. 76, a w stosownych przypadkach – zgodne również z art. 10 rozporządzenia nr 537/2014;
- 9) w przypadku badania jednostki, w której działa komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcję - dodatkowe sprawozdanie dla komitetu audytu, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014;
- 10) dokumentację wykonanego przeglądu, o którym mowa w art. 74 ust. 5;
- 11) oświadczenie, o spełnieniu wymogu, o którym mowa w art. 61 ust. 5;
- 12) inne istotne dane i dokumenty, które brane były pod uwagę przez kluczowego biegłego rewidenta i firmę audytorską przy sporządzaniu sprawozdania z badania oraz dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu oraz które wspomagają proces

monitorowania przestrzegania przepisów ustawy, a w stosownych przypadkach także przepisów rozporządzenia nr 537/2014, przez firmę audytorską.

5. Firma audytorska jest zobowiązana zamknąć zbiór dokumentacji badania nie później niż 60 dni po dacie podpisania sprawozdania z badania i przechowywać go przez okres co najmniej 5 lat od daty jego zamknięcia.

6. Firma audytorska przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat od daty zamknięcia dokumentacji badania lub innej usługi niebędącej badaniem, dokumentację klienta, na rzecz którego wykonywane było lub jest zlecenie badania lub też świadczona była lub jest usługa inna niż badanie.

7. Firma audytorska przechowuje dokumentację wszystkich skarg pisemnych przekazanych firmie audytorskiej, które dotyczyły wykonania przeprowadzonych badań, przez co najmniej 5 lat od daty ich wniesienia.

8. W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub postępowania w sprawie odpowiedzialności firmy audytorskiej okres przechowywania dokumentacji klienta, dokumentacji badania lub też innych dokumentów istotnych dla oceny zgodności działalności firmy audytorskiej lub biegłych rewidentów z przepisami ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 ulega wydłużeniu do czasu przedawnienia okresu karalności przewinienia.

Rozdział 7

Warunki i zasady wykonywania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki

Art. 63. Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o:

- 1) dokumentacji roboczej – rozumie się przez to wszelkie opracowania, informacje, notatki, analizy, sprawozdania lub oceny sporządzone na potrzeby przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych;
- 2) zawodowym sceptycyzmie – rozumie się przez to postawę polegającą na krytycznym nastawieniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, czujności wobec warunków mogących wskazywać na ewentualne zniekształcenie spowodowane błędem lub oszustwem oraz krytyczną ocenę dowodów.

Art. 64. 1. Biegły rewident przeprowadzając badanie w imieniu firmy audytorskiej działa w interesie publicznym i jest zobowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej, w tym w szczególności do:

- 1) zachowania uczciwości, obiektywizmu, zawodowego sceptycyzmu i należytej staranności;
- 2) posiadania odpowiednich kompetencji zawodowych;
- 3) zachowania tajemnicy zawodowej.

2. Biegły rewident i firma audytorska zachowują zawodowy sceptycyzm w trakcie całego badania, w tym również w trakcie jego planowania, przyjmując, że mogą zaistnieć okoliczności, w tym oszustwo lub błąd, powodujące istotne zniekształcenia sprawozdań finansowych podlegających badaniu, bez względu na wcześniejsze doświadczenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie badaną jednostką, w tym jej ład korporacyjny.

3. Zachowanie zawodowego sceptycyzmu jest szczególnie wymagane przy ocenie przez biegłego rewidenta szacunków dotyczących:

- 1) wartości godziwej i utraty wartości aktywów,
- 2) rezerw,
- 3) przyszłych przepływów pieniężnych

– mających znaczenie dla zdolności badanej jednostki do kontynuowania działalności.

4. Firma audytorska, członkowie zespołu wykonującego badanie oraz jakakolwiek osoba fizyczna mogąca wpłynąć na wynik badania są niezależni od badanej jednostki i nie biorą udziału w procesie podejmowania decyzji przez jednostkę badaną, co najmniej w okresie objętym badanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie przeprowadzania badania.

5. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident podejmują wszystkie racjonalne kroki w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani żadne inne bezpośrednie lub pośrednie relacje pomiędzy badaną jednostką, a firmą audytorską, członkami zespołu wykonującego badanie, członkami sieci do której należy firma audytorska, kierownictwem firmy audytorskiej lub osobami związanymi z nimi stosunkiem kontroli.

6. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje jakiegokolwiek zagrożenie wystąpienia autokontroli, czerpania korzyści własnych, promowania interesów jednostki badanej, zażyłości lub zastraszenia spowodowanych

stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy badaną jednostką a kluczowym biegłym rewidentem, firmą audytorską, członkiem sieci, do której należy firma audytorska lub jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, w wyniku którego to zagrożenia obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia, mogłaby wywnioskować, że niezależność kluczowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona, pomimo zastosowania zabezpieczeń.

7. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy zaangażowani w przeprowadzenie badania oraz każda osoba fizyczna, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, i która bierze bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, a także osoby blisko z nimi związane :

- 1) nie posiadają lub nie czerpią istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, w tym z udziałów w kapitale własnym, papierów wartościowych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, kredytów, pożyczek lub innych instrumentów dłużnych, w tym z praw i obowiązków do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowanych, gwarantowanych lub w inny sposób wspieranych przez jakąkolwiek badaną jednostkę objętą wykonywanymi przez nich czynnościami w zakresie badania;
- 2) nie uczestniczą w transakcjach, których przedmiotem są instrumenty finansowe, określone w pkt 1.

8. Nie narusza niezależności posiadanie lub czerpanie bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, i które to programy nie są kontrolowane przez te osoby lub firmy audytorskie lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy audytorskie lub uczestniczenie w transakcjach takimi instrumentami, a także z kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw.

9. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy zaangażowani w przeprowadzenie badania oraz każda osoba fizyczna, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, i która bierze bezpośredni udział

w czynnościach w zakresie badania, a także osoby z nimi blisko związane, nie mogą uczestniczyć w określaniu wyniku badania badanej jednostki ani w inny sposób nie mogą wpływać na ten wynik jeżeli:

- 1) osoby lub firmy audytorskie te posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę badaną, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, i które to programy nie są kontrolowane przez te osoby lub firmy audytorskie lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy audytorskie, a także z wyjątkiem kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw;
- 2) osoby lub firmy audytorskie te posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, których posiadanie może spowodować lub może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem takich które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub firmy lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy, a także z wyjątkiem kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw;

- 3) osoby lub firmy audytorskie te w okresie, o którym mowa w ust. 4, pozostawały z jednostką badaną w stosunku pracy, stosunku gospodarczym lub innym stosunku, który może spowodować lub może być powszechnie postrzegany jako powodujący konflikt interesów;
- 4) osoby lub firmy audytorskie te uczestniczyły lub uczestniczą w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem, w okresie objętym badanym sprawozdaniem lub w okresie przeprowadzania badania;
- 5) osoby lub firmy audytorskie te są przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych, zarządzających, administrujących lub pracownikiem jednostki badanej lub jednostki z nią powiązanej;
- 6) osoby lub firmy audytorskie te biorą udział w procesie zarządzania i podejmowania decyzji przez jednostkę badaną;
- 7) osoby lub firmy audytorskie te świadczą usługi inne niż badanie, mające istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe;
- 8) istnieją inne okoliczności naruszające niezależność w stopniu uniemożliwiającym ograniczenie tego naruszenia przy użyciu jakiegokolwiek zabezpieczenia, które uniemożliwiają sporządzenie bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania i mają wpływ na osąd zawodowy.

Art. 65. Zlecenie badania nie może być kontynuowane w przypadku osiągnięcia przez firmę audytorską, przynajmniej w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 40% rocznego przychodu z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej na rzecz badanej jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej. Nie dotyczy to pierwszego roku działalności firmy audytorskiej.

Art. 66. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy oraz żadna osoba fizyczna, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska i która bierze bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, a także osoby blisko z nimi związane nie żądają i nie przyjmują od badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej żadnych prezentów pieniężnych i niepieniężnych ani przysług, chyba że obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia uznałaby ich wartość za niewielką lub nieistotną.

Art. 67. 1. Jeżeli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym badana jednostka została przejęta przez inną jednostkę, połączyła się z inną jednostką lub przejęła inną jednostkę firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie ustalają i oceniają wszystkie obecne oraz uprzednie interesy lub stosunki z taką inną jednostką, w tym usługi niebędące badaniem świadczone na rzecz takiej innej jednostki, poprzez sprawdzenie, czy przy uwzględnieniu dostępnych zabezpieczeń, mogłyby one zagrozić ich niezależności i zdolności do kontynuowania badania po dniu, wejścia w życie połączenia lub przejęcia.

2. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie, najszybciej jak to możliwe, lecz nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie połączenia lub przejęcia, o którym mowa w ust. 1, podejmują działania niezbędne do zakończenia wszystkich obecnych interesów lub stosunków, które zagrażałyby ich niezależności, a do czasu ich zakończenia przyjmują zabezpieczenia służące zminimalizowaniu zagrożeń dla niezależności wynikających z uprzednich lub obecnych interesów lub stosunków.

3. Świadczenie usług innych niż badanie odbywa się zgodnie z warunkami niezależności określonymi odpowiednio dla takich usług w kodeksie etyki zawodowej oraz w standardach wykonywania takich usług.

Art. 68. 1. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania jest obowiązany udokumentować, iż dokonał oceny:

- 1) czy spełnione zostały wymogi niezależności, o której mowa w art. 64-67;
- 2) czy istnieją zagrożenia dla niezależności, o której mowa w art. 64 oraz oceny zabezpieczeń zastosowanych w celu ich ograniczenia;
- 3) czy dysponują odpowiednimi zasobami i czasem umożliwiającym odpowiednie przeprowadzenie badania;
- 4) czy osoba wyznaczona jako kluczowy biegły rewident posiada uprawnienia do przeprowadzania badań ustawowych w państwie członkowskim, w którym wymagane jest badanie, w tym czy została wpisana do odpowiednich rejestrów biegłych rewidentów, prowadzonych w państwie członkowskim wymagającym badania.

2. Firma audytorska i członkowie zespołu wykonującego badanie przed przystąpieniem do udziału w badaniu składają oświadczenie w sprawie niezależności pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.

Art. 69. Właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z tą firmą audytorską nie mogą ingerować

w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta badania sprawozdania finansowego w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi.

Art. 70. 1. Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenci przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej, przed upływem co najmniej roku od dnia zaprzestania działalności w charakterze biegłego rewidenta lub kluczowego biegłego rewidenta lub bezpośredniego udziału w badaniu danej jednostki, nie mogą w badanej jednostce:

- 1) zajmować kluczowych stanowisk kierowniczych;
- 2) obejmować funkcji członka komitetu audytu lub organu pełniącego jego funkcje;
- 3) obejmować funkcji członka organu administracyjnego lub nadzorczego.

2. W przypadku przeprowadzania badań sprawozdań jednostek zainteresowania publicznego okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi co najmniej 2 lata.

3. Funkcje, o których mowa w ust. 1, nie mogą również pełnić przed upływem co najmniej roku od dnia bezpośredniego udziału w badaniu:

- 1) pracownicy firmy audytorskiej oraz partnerzy nie będący kluczowymi biegłymi rewidentami;
- 2) osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które nadzoruje dany biegły rewident lub firma audytorska

– jeżeli są biegłymi rewidentami.

4. Jednostka badana przed powierzeniem funkcji, o których mowa w ust. 1, przyjmuje od kandydatów oświadczenia o spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 1-3.

Art. 71. Biegły rewident, który w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej dowiedział się o:

- 1) przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego;
- 2) udzieleniu albo obietnicy udzielenia funkcjonariuszowi publicznemu, o którym mowa w pkt 1 korzyści majątkowej lub osobistej

– jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 72. 1. Biegły rewident oraz firma audytorska są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty do których mieli dostęp w trakcie wykonywania czynności

rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.

2. Do przestrzegania tajemnicy zawodowej są obowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tą tajemnicą, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis ustawy szczególnej.

3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz udzielanie informacji lub przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach.

4. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed Komisją Nadzoru Audytowego lub organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazanie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, w przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki należącej do grupy, której jednostka dominująca znajduje się w państwie trzecim, dokumentacji dotyczącej wykonywanej pracy w zakresie badania ustawowego biegłemu rewidentowi grupy, jeżeli dokumentacja ta jest konieczna do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Przekazywanie dokumentacji odbywa się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 195).

6. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki, która:

- 1) wyemitowała papiery wartościowe w państwie trzecim, lub
- 2) jest częścią grupy sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w państwie trzecim

– mogą przekazać posiadaną dokumentację badania lub inne dokumenty związane z badaniem do właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, jedynie za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego, w trybie, o którym mowa w art. 202-204.

Art. 73. 1. Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania uzyskiwane przez firmę audytorską, biegłych rewidentów oraz podwykonawców działających w ich imieniu i na ich rzecz, nie może być:

- 1) uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania;

2) kształtowane lub uzależnione od świadczenia na rzecz jednostki badanej lub jednostek z nią powiązanych dodatkowych usług nie będących badaniem przez firmę audytorską lub jakkolwiek podmiot powiązany z firmą audytorską lub jakkolwiek jednostkę należącą do sieci.

2. Wynagrodzenie za badanie odzwierciedla realną pracochłonność oraz stopień złożoności prac i wymaganych kwalifikacji.

Art. 74. 1. Biegły rewident grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Biegły rewident grupy odpowiada za sporządzenie sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a w przypadku gdy badana jednostka dominująca posiada komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcje - również za sporządzenie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu dotyczącego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Biegły rewident grupy dokumentuje wyniki własnej pracy wykonanej w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego i tworzy odpowiedni zbiór dokumentacji badania, o którym mowa w art. 62 ust. 4.

4. W trakcie przeprowadzania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego biegły rewident grupy może polegać na wynikach pracy wykonanej przez inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, pod warunkiem dokonania przez biegłego rewidenta grupy przeglądu pracy wyżej wymienionych osób w zakresie badania tych jednostek, na podstawie umowy gwarantującej udostępnienie dokumentacji badania jednostek wchodzących w skład grupy.

5. Biegły rewident grupy ocenia pracę wykonaną przez inną firmę audytorską i działających w jej imieniu biegłych rewidentów lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub przez biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również dokumentuje charakter, czas oraz zakres prac wykonanych przez te osoby, w tym dokumentuje wykonany przez siebie przegląd zgromadzonej przez te osoby dokumentacji dla celów badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

6. Zebrana i opracowana dokumentacja z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego ma umożliwić Komisji Nadzoru Audytowego lub odpowiednio właściwemu organowi Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przeprowadzenie kontroli pracy biegłego rewidenta grupy.

7. W przypadku gdy biegły rewident grupy nie ma możliwości dokonania przeglądu prac wykonanych przez inną firmę audytorską i działających w jej imieniu biegłych rewidentów lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub przez biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego badających sprawozdania finansowe lub pakiety konsolidacyjne jednostek wchodzących w skład grupy, przeprowadza on dodatkową pracę w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, bezpośrednio albo w oparciu o umowę podwykonawstwa, o której mowa w art. 59 ust. 1, dla celów właściwego przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego.

8. W przypadku gdy biegły rewident grupy podlega kontroli zapewniania jakości lub kontroli doraźnej w zakresie przeprowadzonego przez siebie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, udostępnia on odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru, na ich żądanie, posiadaną przez siebie dokumentację badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego razem z dokumentacją roboczą, w tym dokumentację pracy wykonanej dla celów badania grupy przez inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, w zakresie badania sprawozdania finansowego lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy.

9. W przypadku, gdy badanie jednostki wchodzącej w skład grupy przeprowadza biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego lub jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, a z właściwym organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie zawarto porozumienia o wymianie dokumentacji roboczej z badania, biegły rewident grupy jest obowiązany, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację badania z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego.

10. W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 9, biegły rewident grupy jest obowiązany posiadać kopię tej dokumentacji lub też zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie lub podjąć inne stosowne działania.

11. W sytuacji gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji roboczej z badania przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, dokumentacja biegłego rewidenta grupy zawiera dowody, że podjął on stosowne działania w celu uzyskania dostępu do tej dokumentacji badania, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa w państwie trzecim, dowody na istnienie takich przeszkód.

Art. 75. 1. W przypadku zastąpienia dotychczasowej firmy audytorskiej inną firmą audytorską, zastępowana firma audytorska zapewnia nowej firmie audytorskiej dostęp do wszelkich właściwych informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki zgodnie z obowiązującymi krajowymi standardami badania oraz zasadami etyki zawodowej.

2. Na prośbę nowej firmy audytorskiej dotychczasowa firma audytorska umożliwia dostęp do dokumentacji badania.

3. Dotychczasowa firma audytorska jest obowiązana wykazać, na żądanie odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub odpowiednich organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że informacje, o których mowa w ust. 1, zostały przekazane nowej firmie audytorskiej.

Art. 76. 1. Wynikiem przeprowadzenia badania jest sporządzenie przez biegłego rewidenta na piśmie sprawozdania z badania. Sprawozdanie z badania sporządzane jest zgodnie z przepisami prawa oraz z wymogami krajowych standardów badania.

2. Sprawozdanie z badania, o którym mowa w ust. 1, formułowane jest w sposób jasny i jednoznaczny.

3. Sprawozdanie z badania, o którym mowa w ust. 1, zawiera :

- 1) nazwę i siedzibę firmy audytorskiej, która przeprowadziła badanie;
- 2) nazwę jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu;
- 3) wskazanie czy przedmiotem badania było roczne sprawozdanie finansowe jednostki badanej czy też roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy;

- 4) datę sporządzenia sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresy objęte sprawozdaniem finansowym lub skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, podlegającym badaniu;
- 5) wskazanie zasad rachunkowości i sprawozdawczości finansowej zastosowanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego podlegającego badaniu;
- 6) opis zakresu badania, w tym wskazanie standardów badania, według których przeprowadzono badanie;
- 7) imię i nazwisko oraz numer w rejestrze kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadził badanie;
- 8) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy badanej jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a także przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- 9) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy badane sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem lub umową;
- 10) opinię, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym;
- 11) oświadczenie czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia, oraz wskazanie na czym one polegają;
- 12) opinię czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382 oraz z 2015 r. poz. 978, 1260 i 1844 oraz z 2016 r. po 615) lub w regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach – stwierdzenie czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym;

- 13) objaśnienia, w których kluczowy biegły rewident odnosi się do spraw, na które zwrócił uwagę podczas badania, które nie wpływają na wydanie opinii z zastrzeżeniem;
- 14) oświadczenie kluczowego biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą rodzić istotne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności;
- 15) stwierdzenie, że zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki, ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej organ zarządzający lub administracyjny obecnie lub w przyszłości;
- 16) inne elementy, jeżeli są one konieczne;
- 17) podpis i datę podpisania sprawozdania z badania.

4. Opinia, o której mowa w ust. 3 pkt 8 może być opinią bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniami lub negatywną. W przypadku gdy kluczowy biegły rewident nie jest w stanie wyrazić opinii o badanym sprawozdaniu finansowym, sprawozdanie z badania zawiera odmowę wydania opinii.

5. W sprawozdaniu z badania, o którym mowa w ust. 1, należy ponadto zamieścić:

- 1) opinię czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
- 2) uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem, wydania opinii negatywnej lub odmowy wydania opinii, z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie wraz z opisem skutków zniekształceń będących powodem modyfikacji opinii kluczowego biegłego rewidenta;
- 3) informację o niedopełnieniu, do dnia wydania sprawozdania z badania, przez jednostkę badaną obowiązku złożenia do właściwego rejestru sądowego, a w stosownych przypadkach także do ogłoszenia, sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzedzające rok obrotowy;
- 4) informację o stwierdzonym podczas badania istotnym naruszeniu prawa, statutu lub umowy spółki mającym wpływ na sprawozdanie finansowe;
- 5) stwierdzenie zastosowania się do obowiązujących zasad w zakresie ostrożności, określonych w odrębnych przepisach, oraz:
  - a) stwierdzenie prawidłowości ustalenia współczynnika wypłacalności odpowiednio przez:
    - bank,
    - spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową,

- podmiot prowadzący działalność maklerską,
- b) stwierdzenie prawidłowości ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz prawidłowego zabezpieczenia tych rezerw odpowiednio przez:
  - zakład ubezpieczeń,
  - zakład reasekuracji.

Art. 77. Sprawozdanie z badania sporządzane jest w oparciu o zebraną i opracowaną przez kluczowego biegłego rewidenta w toku badania dokumentację badania. Dokumentacja powinna umożliwiać biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu prześledzenie przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym wyrażonej w sprawozdaniu z badania.

Art. 78. Jeżeli badanie ustawowe przeprowadzane jest przez więcej niż jedną firmę audytorską, wyniki badania są uzgadniane między tymi firmami i przedstawiane we wspólnym sprawozdaniu z badania, zawierającym wspólną opinię z badania. W przypadku różnicy zdań każda firma audytorska przedstawia swoją opinię w osobnym punkcie sprawozdania z badania wraz z uzasadnieniem różnicy zdań.

Art. 79. Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. Jeżeli badanie ustawowe przeprowadzane jest przez więcej niż jedną firmę audytorską, sprawozdanie z badania podpisują biegli rewidenci z każdej firmy audytorskiej biorącej udział w badaniu.

Art. 80. Jeżeli roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jest dołączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego mogą być połączone w jeden dokument.

Rozdział 8

Nadzór publiczny

Art. 81. 1. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad:

- 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta;
- 2) działalnością firm audytorskich;
- 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;

- 4) działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, w zakresie przewidzianym ustawą;
- 5) działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 195 ust. 1, w zakresie przewidzianym ustawą.

2. Komisja Nadzoru Audytowego jest organem odpowiedzialnym za:

- 1) wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 dla właściwych organów;
- 2) zapewnienie stosowania przepisów rozporządzeniu nr 537/2014 przez podmioty, do których są one skierowane;
- 3) nadzorowanie wpisu do rejestru biegłych rewidentów oraz na listę firm audytorskich.

3. Za wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 obejmujących nakładanie kar na biegłych rewidentów w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego, organem właściwym jest sąd powszechny.

Art. 82. 1. Komisja Nadzoru Finansowego jest organem odpowiedzialnym za zapewnienie stosowania przez jednostki zainteresowania publicznego przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014.

2. Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy również monitorowanie funkcjonowania komitetów audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu zgodnie z art. 121 ust. 4.

3. Wykonując zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, Komisji Nadzoru Finansowego przysługuje uprawnienie:

- 1) żądania wglądu do dokumentów, w tym sporządzenia ich kopii, będących w posiadaniu firmy audytorskiej dotyczących wyboru przez jednostkę zainteresowania publicznego firmy audytorskiej uprawnionej do badania jej sprawozdań finansowych lub zmiany firmy audytorskiej lub kluczowego biegłego rewidenta;
- 2) żądania udzielenia informacji dotyczących wyboru przez jednostkę zainteresowania publicznego firmy audytorskiej uprawnionej do badania jej sprawozdań finansowych lub zmiany firmy audytorskiej lub kluczowego biegłego rewidenta od:
  - a) jednostki zainteresowania publicznego, w tym jej pracowników, jej jednostek powiązanych oraz stron z nią powiązanych,

- b) firmy audytorskiej;
- 3) przeprowadzenia kontroli w siedzibie jednostki zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. b-j, w zakresie dotyczącym wyboru przez tę jednostkę firmy audytorskiej do badania jej sprawozdań finansowych lub zmiany firmy audytorskiej lub kluczowego biegłego rewidenta;
- 4) nakładania kary, o której mowa w art. 184 ust. 4 pkt 1 na jednostkę zainteresowania publicznego, w tym członków jej organów, za nieprzestrzeganie wymogów dotyczących wyboru firmy audytorskiej do badania jej sprawozdań finansowych lub zmiany firmy audytorskiej lub kluczowego biegłego rewidenta. Przepis art. 176 stosuje się odpowiednio.

4. Komisja Nadzoru Finansowego przygotowuje i zamieszcza na swojej stronie internetowej informację na temat planowanych działań na rok następny w zakresie o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2, oraz do 31 marca następnego roku sprawozdanie dotyczące podjętych działań z zakresu o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2.

Art. 83. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy:

- 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 2) zatwierdzanie sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli, o których mowa w art. 35 ust. 6;
- 3) przeprowadzanie kontroli, o których mowa w art. 100 ust. 1, oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36;
- 4) przeprowadzanie kontroli tematycznych, o których mowa w art. 117 ust. 1;
- 5) przeprowadzanie kontroli doraźnych, o których mowa w art. 118;
- 6) prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego;
- 7) prowadzenie postępowań administracyjnych, o których mowa w art. 174;
- 8) rejestrowanie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich;
- 9) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów niepodlegających zatwierdzeniu;
- 10) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks

postępowania administracyjnego;

- 11) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę;
- 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich;
- 13) monitorowanie rynku w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014;
- 14) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz innych czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji tych zadań;
- 15) przekazywanie do Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) rocznej zbiorczej informacji dotyczącej kar nałożonych na biegłych rewidentów i firmy audytorskie;
- 16) informowanie KEONA o nałożeniu kary, o której mowa w art. 152 ust. 1 pkt 3 lub kary, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 2 lub 3 lub kary, o której mowa w art. 184 ust. 4 pkt 2.

2. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do końca roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego.

3. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do dnia 31 maja następnego roku, roczne sprawozdanie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 2, obejmujące kompleksową informację o:

- 1) funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, w tym:
  - a) zbiorczą informację o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich,
  - b) zbiorczą informację o zaleceniach wydanych w ramach przeprowadzonych kontroli oraz działaniach sprawdzających realizację tych zaleceń,
  - c) dane liczbowe o wykorzystanych zasobach finansowych i osobowych,
  - d) informację o skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu zapewniania jakości;

- 2) wynikach z postępowań dyscyplinarnych oraz postępowań w sprawie przewinień dyscyplinarnych, o którym mowa w art. 53 ust. 3;
- 3) karach nałożonych na firmy audytorskie;
- 4) innych podjętych działaniach nadzorczych.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może żądać udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, w zakresie i w terminie określonym przez Komisję Nadzoru Audytowego.

5. Na potrzeby zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisja Nadzoru Finansowego udzielają informacji, wyjaśnień i przekazują dokumenty do Komisji Nadzoru Audytowego, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy.

6. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane przedłożyć Komisji Nadzoru Audytowego zbiorcze dane niezbędne do sporządzenia informacji, o której mowa w ust. 2 i 3.

Art. 84. 1. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, w terminie do dnia 31 marca danego roku, wykaz firm audytorskich wykonujących badania ustawowe w jednostkach zainteresowania publicznego w poprzednim roku wraz z informacjami, o których mowa w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, podlega publikacji na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 85. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków, w tym:

- 1) 2 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów jako przewodniczący;
- 2) 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego - jeden z nich jako zastępca przewodniczącego;
- 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości;
- 4) 2 przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- 5) przedstawiciel organizacji pracodawców;
- 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

2. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach.

3. Obsługę merytoryczną oraz administracyjno-biurową Komisji Nadzoru Audytowego zapewnia urząd obsługujący Ministra Finansów.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może powierzyć wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 83 ust. 1, ekspertom zewnętrznym zatrudnianym na podstawie umowy cywilnoprawnej.

5. Ekspertem zewnętrznym może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 102. Ekspertem zewnętrznym może być biegły rewident wykonujący zawód.

Art. 86. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą:

- 1) wykonywać czynności rewizji finansowej;
- 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich;
- 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej;
- 4) być partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na podstawie innego stosunku prawnego wykonywać zlecenia na jego rzecz;
- 5) być w inny sposób bezpośredni lub pośredni powiązani z firmą audytorską;
- 6) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 87. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje Minister Finansów, spośród osób, które:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 3) mają nieposzlakowaną opinię;
- 4) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię prawidłowego wykonywania zadań;
- 5) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

2. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji Nadzoru Audytowego przedstawiają:

- 1) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów,
- 2) Minister Sprawiedliwości – 2 kandydatów,
- 3) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 4 kandydatów,
- 4) organizacje pracodawców – 2 kandydatów,
- 5) Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. - 2 kandydatów.

3. Minister Finansów dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji Nadzoru Audytowego niezbędnego do właściwej realizacji jej zadań.

Art. 88. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pracownicy obsługujący te organy, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, eksperci zewnętrzni, o których mowa w art. 100 ust. 3-4, i inne osoby, które współpracowały z Komisją Nadzoru Audytowego i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością firm audytorskich oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego, są obowiązani do zachowania tajemnicy.

2. Tajemnicę, o której mowa w ust. 1, stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru informacje lub dokumenty, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów lub osób, których te informacje lub dokumenty bezpośrednio lub pośrednio dotyczą lub utrudnić sprawowanie nadzoru publicznego, jak również informacje lub dokumenty chronione na podstawie odrębnych przepisów lub ustaw.

3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą udostępniać informacje lub dokumenty uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji Nadzoru Audytowego, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom podmiotów, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji Nadzoru Audytowego.

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1:

- 1) przekazywanie informacji lub dokumentów przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Komisji Nadzoru Audytowego lub przez Komisję Nadzoru Audytowego organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w celu realizacji ustawowo określonych zadań;
- 2) przekazywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów informacji lub dokumentów w celu realizacji ustawowo określonych zadań:
  - a) Ministrowi Finansów,
  - b) Komisji Nadzoru Finansowego,
  - c) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) przekazywanie informacji lub dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub odrębnych przepisach;
- 4) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

6. Do zachowania tajemnicy zobowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji lub dokumentów objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem informacji lub dokumentów w przypadkach o których mowa w ust. 3-5.

7. Obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1, nie jest ograniczony w czasie.

8. Art. 72 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 89. 1. Kadencja Komisji Nadzoru Audytowego trwa 4 lata.

2. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji Nadzoru Audytowego. Przepisy art. 87 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka Komisji Nadzoru Audytowego kończy się wraz z upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Odwołanie członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) na wniosek organu lub instytucji, które zgłosiły jego kandydaturę;
- 3) z urzędu, w przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 86 oraz art. 87 ust. 1.

Art. 90. 1. Przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego, reprezentuje Komisję Nadzoru Audytowego i kieruje jej pracami.

2. Komisja Nadzoru Audytowego działa na posiedzeniach plenarnych, którymi kieruje jej przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

3. Przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego albo zastępca przewodniczącego zwołuje jej posiedzenia co najmniej raz w miesiącu.

Art. 91. 1. Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 osób wchodzących w jej skład, w tym przewodniczącego albo jego zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego albo jego zastępcy.

3. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji Nadzoru Audytowego określa jej regulamin uchwalony przez nią na jej pierwszym posiedzeniu.

5. Do postępowania Komisji Nadzoru Audytowego i przed Komisją Nadzoru Audytowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

6. W przypadkach określonych w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego o wyłączeniu od udziału w postępowaniu postanawia:

- 1) w przypadku zastępcy przewodniczącego lub członków Komisji - przewodniczący Komisji na wniosek strony, zastępcy przewodniczącego, członka Komisji albo z urzędu;
- 2) w przypadku przewodniczącego Komisji – Komisja, podejmując uchwałę bez udziału przewodniczącego Komisji, na wniosek strony, przewodniczącego Komisji, zastępcy przewodniczącego lub członka Komisji.

Art. 92. 1. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego mogą być podejmowane w trybie obiegowym poza posiedzeniem przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

2. Sposób podejmowania uchwał, w przypadku o którym mowa w ust. 1, oraz sposób ich dokumentowania określa regulamin Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 93. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, jego zastępcę, członka Komisji lub pracowników komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć:

- 1) zatwierdzania działań pokontrolnych przeprowadzanych przez kontrolerów działających w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego;
- 2) wydawania Krajowej Komisji Nadzoru wiążących zaleceń i instrukcji dotyczących przeprowadzania kontroli;
- 3) zatwierdzania rocznych planów kontroli Komisji Nadzoru Audytowego i Krajowej Komisji Nadzoru;
- 4) zatwierdzania uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 5) zaskarżania do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 6) rozstrzygnięć co do istoty w sprawach, o których mowa w art. 15 ust. 6, art. 19 ust. 2, art. 52 ust. 7, art. 57 ust. 2, art. 180, art. 195 ust. 1, art. 197 ust. 2, art. 198 ust. 3, art. 199 ust. 1 ustawy;
- 7) wszczynania kontroli, o której mowa w art. 117 ust. 1 i 118 ust. 1;
- 8) uprawnień, o których mowa w art. 192, art. 196 ust. 1 i art. 201.

3. Decyzje i postanowienia, w przypadku upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, podpisuje osoba upoważniona, w pozostałych przypadkach w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego decyzje i postanowienia podpisuje przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

4. W przypadku upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 94. Wydatki związane z realizacją zadań Komisji Nadzoru Audytowego, w tym wynagrodzenia członków Komisji Nadzoru Audytowego, pracowników zatrudnionych w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, ekspertów zewnętrznych zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz inne wydatki związane z działalnością Komisji Nadzoru Audytowego dotyczące w szczególności:

- 1) służbowych wyjazdów krajowych związanych z przeprowadzaniem kontroli i uczestniczeniem w kontrolach, zagranicznych wyjazdów służbowych członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, a także innych kosztów związanych ze współpracą międzynarodową Komisji Nadzoru Audytowego,
- 2) tłumaczeń, ekspertyz i opinii,
- 3) kosztów sądowych,
- 4) szkoleń członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego,
- 5) kosztów materiałów i usług niezbędnych do funkcjonowania Komisji Nadzoru Audytowego,
- 6) administrowanych systemów informatycznych

– finansowane są z budżetu państwa z rozdziału dotyczącego Komisji Nadzoru Audytowego, z części, której dysponentem jest Minister Finansów.

Art. 95. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach. Wynagrodzenie nie może przekroczyć wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, które jest ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008). Wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych członków określa Minister Finansów w dniu powołania w skład Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 96. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1, zatwierdza uchwałę albo przedstawia do niej zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem.

2. W terminie 30 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, który podjął uchwałę, o której mowa w ust. 1, przesyła Komisji Nadzoru Audytowego:

- 1) zmienioną uchwałą uwzględniającą zastrzeżenia albo
- 2) w razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub części – ponownie przedstawia Komisji Nadzoru Audytowego uchwałę, o której mowa w ust. 1, wraz z odpowiedzią na zastrzeżenia zawierającą uzasadnienie dla nieuwzględnienia zastrzeżeń Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia zatwierdza uchwałę, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

4. Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia może:

- 1) zatwierdzić uchwałę, o której mowa w ust. 2 pkt 2, biorąc pod uwagę odpowiedź na zastrzeżenia;
- 2) odmówić zatwierdzenia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego odmawiającej zatwierdzenia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2, przesyła Komisji Nadzoru Audytowego uchwałę w brzmieniu uwzględniającym zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego, od których Komisja Nadzoru Audytowego nie odstąpiła.

6. Organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 4 pkt 2, może za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego, wnieść skargę do sądu administracyjnego na zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w ust. 1, jeżeli zastrzeżenia te naruszają przepisy prawa.

7. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza, w terminie 30 dni, przekazaną jej w trybie określonym w ust. 5 uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia.

8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Audytowego może przedłużyć terminy, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 7 o 30 dni, informując o tym organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów może przedłużyć terminy, o których mowa w ust. 2 i 5, informując o tym Komisję Nadzoru Audytowego.

10. Niezatwierdzenie uchwały przez Komisję Nadzoru Audytowego, w terminie o którym mowa w ust. 1, 3, 7 lub 8 lub nieprzedstawienie do niej zastrzeżeń w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub 8, powoduje jej zatwierdzenie z mocy prawa.

11. Jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nie dokona czynności, o których mowa w ust. 2 lub 5, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę zastępczą uwzględniającą treść uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i przedstawionych zastrzeżeń, która wywołuje skutki prawne do czasu zastąpienia jej właściwą uchwałą organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 97. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść do sądu administracyjnego skargę na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, która nie jest decyzją administracyjną lub postanowieniem w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli uchwała ta narusza przepisy prawa lub godzi w interes publiczny.

2. Skargę, o której mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały, a jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo – w terminie 6 miesięcy.

3. Komisja Nadzoru Audytowego może wstrzymać wykonanie uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zaskarżonej do sądu administracyjnego, jeżeli uchwała ta może spowodować trudne do odwrócenia skutki.

4. Skarga, o której mowa w ust. 1, nie jest poprzedzana wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa.

Art. 98. Komisja Nadzoru Audytowego może zwrócić się do organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do jego właściwości, wyznaczając jednocześnie termin na jej podjęcie nie krótszy niż miesiąc.

Art. 99. 1. Od decyzji administracyjnej wydanej w pierwszej instancji przez Komisję Nadzoru Audytowego strona może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Od decyzji rozstrzygającej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

3. W postępowaniach z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz w postępowaniach w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego, stwierdzenia nieważności decyzji, a także zmiany lub uchylecia decyzji ostatecznej do przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, jego zastępcy lub członków Komisji nie stosuje się przepisu art. 24 § 1pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 100. 1. Komisja Nadzoru Audytowego przeprowadza kontrole w firmach audytorskich, zwanych dalej "podmiotem kontrolowanym" w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Częstotliwość kontroli jest uzależniona od wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych. Kontrole nie mogą być przeprowadzane rzadziej niż:

- 1) raz na 3 lata - w przypadku przeprowadzania badań ustawowych dużych jednostek zainteresowania publicznego;
- 2) raz na 6 lat - w przypadku przeprowadzania badań ustawowych winnych niż duże jednostki zainteresowania publicznego.

3. Kontrole przeprowadzają wyznaczeni pracownicy zatrudnieni w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”.

4. Jeśli jest to niezbędne dla właściwego przeprowadzenia danej kontroli, kontrolerzy mogą korzystać z pomocy ekspertów zewnętrznych.

5. W przypadku niewystarczającej liczby kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego wskazane kontrole mogą być przeprowadzane przez ekspertów zewnętrznych.

Art. 101. 1. Kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego są osoby, które:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) posiadają wiedzę i doświadczenie w obszarze badania sprawozdań finansowych i rachunkowości;
- 3) nie są biegłymi rewidentami czynnie wykonującymi zawód;
- 4) nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z jakąkolwiek firmą audytorską;
- 5) mają nieposzlakowaną opinię;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

2. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego, przysługuje miesięczny dodatek w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego.

3. Wysokość dodatku uzależniona jest od wyników przeprowadzonej oceny okresowej, o której mowa w art. 81 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U.

z 2014 r. poz. 1111 z późn. zm.¹³⁾). Warunkiem przyznania dodatku jest uzyskanie co najmniej pozytywnej oceny okresowej.

4. Kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego przeprowadzający kontrole spełniają następujące warunki:

- 1) przeszli odpowiednie przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości;
- 2) przed przystąpieniem do udziału w kontroli, składają oświadczenie, że w okresie 3 lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są partnerem, ani zatrudnieni, ani w inny sposób powiązani z podmiotem kontrolowanym pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.

Art. 102. Eksperci zewnętrzni, o których mowa w art. 100 ust. 4 i 5, spełniają następujące warunki:

- 1) posiadają określoną wiedzę fachową w obszarze rynków finansowych, rachunkowości, badania sprawozdań finansowych lub innych dziedzin istotnych dla przeprowadzenia kontroli,
- 2) nie uczestniczą w zarządzaniu organizacjami lub stowarzyszeniami zawodowymi biegłych rewidentów, nie są przez nie zatrudniani ani nie działają na ich rzecz w oparciu o inną umowę, jednak mogą być ich członkami;
- 3) spełniają wymogi określone w art. 101 ust. 1 pkt 4-6 oraz w ust. 4.

Art. 103. Do kontrolerów oraz ekspertów zewnętrznych, o których mowa odpowiednio w art. 101 ust. 4 i art. 102, zwanych dalej "osobami kontrolującymi" stosuje się odpowiednio przepisy art. 88.

Art. 104. Zatajenie przez osobę kontrolującą informacji w oświadczeniu, o którym mowa w art. 101 ust. 4 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania z kontrolerem stosunku pracy lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z ekspertem zewnętrznym.

Art. 105. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może określić odpowiednie polityki i procedury dotyczące niezależności kontrolerów, ekspertów zewnętrznych oraz osób zarządzających systemem kontroli.

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1199, z 2015 r. poz. 211, 1220 i 1269 oraz z 2016 r. poz. 34.

2. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza:

- 1) metodykę i procedury przeprowadzania kontroli;
- 2) procedury informowania odpowiednich organów w sytuacji, gdy pewne ustalenia dokonane w trakcie przeprowadzania kontroli mogą wskazywać na działania niezgodne z prawem, a tym samym wymagać wszczęcia przez te organy odpowiednich działań wyjaśniających;
- 3) roczne plany kontroli;
- 4) raporty z kontroli oraz raporty z realizacji zaleceń;
- 5) osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli.

3. Na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego i w terminie przez nią wskazanym, ale nie krótszym niż 14 dni roboczych od dnia otrzymania żądania, firmy audytorskie przekazują wszelkie informacje niezbędne do zaplanowania i przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 100 ust. 1, w tym w szczególności informacje dotyczące:

- 1) działalności firmy audytorskiej;
- 2) badań ustawowych przeprowadzonych przez firmę audytorską;
- 3) sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego, skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych jednostek oraz sprawozdań finansowych podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 106. 1. Zakres kontroli, o których mowa w art. 100 ust. 1, obejmuje:

- 1) ocenę struktury systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie kontrolowanym, w tym ocenę polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości tego podmiotu zapewniających przestrzeganie przez biegłych rewidentów i firmę audytorską:
  - a) mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości,
  - b) wymogów w zakresie etyki i niezależności określonych ustawą, zasadami etyki zawodowej oraz art. 4 i 5 rozporządzenia nr 537/2014,
  - c) innych mających zastosowanie przepisów prawa i wynikających z nich obowiązków;
- 2) testy zgodności procedur i przegląd zbiorów dokumentacji badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości;
- 3) w związku z ustaleniami dokonanymi na podstawie pkt 1 i 2 – ocenę zawartości przynajmniej ostatniego sporządzonego, rocznego sprawozdania z przejrzystości zamieszczonego na stronie internetowej podmiotu kontrolowanego;

- 4) ocenę zgodności wybranej do kontroli dokumentacji badania z obowiązującymi wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymaganiami z zakresu niezależności;
- 5) ocenę ilości i jakości wykorzystanych zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych do przeprowadzenia badania, w tym ocenę przestrzegania wymagań w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o którym mowa w art. 6 pkt 2, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania oraz odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie;
- 6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania i odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie.

2. Zbiory dokumentacji badania, podlegające sprawdzeniu podczas kontroli, wybiera się na podstawie analizy ryzyka nieprawidłowego przeprowadzenia badania ustawowego.

3. Podczas kontroli sprawdzeniu może podlegać również dokumentacja z wykonania usług innych niż badanie ustawowe w celu zweryfikowania wpływu tych usług na jakość badania ustawowego.

4. Podczas kontroli osoba kontrolująca dokonuje przeglądu metodyki wykorzystywanej do przeprowadzania badań ustawowych przez firmę audytorską.

Art. 107. 1. Czynności kontrolne podejmowane są po okazaniu upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz legitymacji służbowej.

2. Upoważnienie zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko osoby kontrolującej oraz numer legitymacji służbowej, a także osób, o których mowa w art. 100 ust. 4, jeżeli będą brać udział w czynnościach kontrolnych;
- 5) wskazanie firmy audytorskiej podlegającej kontroli;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;

- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego.

3. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli, terminu oraz osoby przeprowadzającej kontrolę wymaga wystawienia nowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

4. Osoba kontrolująca przedkłada podmiotowi kontrolowanemu pouczenie o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu, a podmiot kontrolowany powinien pouczenie podpisać. W przypadku odmowy podpisania przez podmiot kontrolowany pouczenia, osoba kontrolująca dokonuje na pouczeniu odpowiedniej adnotacji, a pouczenie uznaje się za odebrane.

Art. 108. 1. Osoba kontrolująca w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest uprawniona do:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń podmiotu kontrolowanego;
- 2) wglądu do wszelkich dokumentów podmiotu kontrolowanego;
- 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym podmiotu kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
- 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników podmiotu kontrolowanego;
- 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji podmiotu kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
- 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez osobę kontrolującą materiałów pozostawionych na przechowanie w podmiocie kontrolowanym.

2. Koszty sporządzenia kopii dokumentów lub wyciągów z danych zawartych w systemie informatycznym, o których mowa w ust. 1, ponosi podmiot kontrolowany.

3. Osoba kontrolująca ma także prawo do żądania udzielenia informacji związanych z badaniami ustawowymi jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonymi przez podmiot kontrolowany od:

- 1) badanych jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych;

- 2) stron trzecich, którym biegły rewident lub podmiot kontrolowany przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa;
- 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego;
- 4) osób powiązanych z biegłym rewidentem lub firmą audytorską.

Art. 109. 1. Do osoby kontrolującej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika.

2. Osoba kontrolująca może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, osoba kontrolująca powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Wyłączona osoba kontrolująca podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek osoby kontrolującej.

6. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby kontrolującej, wyznacza na jej miejsce nową osobę kontrolującą.

Art. 110. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany.

2. Podmiot kontrolowany lub upoważniona przez niego osoba uczestniczy w czynnościach kontrolnych.

3. W okresie trwania kontroli podmiot kontrolowany wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 108, w terminach i formach wskazanych przez osobę kontrolującą.

Art. 111. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych podmiotu kontrolowanego;
- 3) ustne lub pisemne wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą;
- 4) oświadczenia osób trzecich;

- 5) wyniki oględzin;
- 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowanego na potrzeby przeprowadzanej kontroli są opatrzone czytelnym podpisem osoby sporządzającej. W przypadku odmowy podpisania, osoba kontrolującą sporządza adnotację.

4. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego.

5. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów osoba kontrolująca może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w siedzibie lub miejscu wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu.

6. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje osoba kontrolująca.

Art. 112. 1. Protokół kontroli osoba kontrolująca sporządza w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego;
- 2) wskazanie jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego objętych kontrolą;
- 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób kontrolujących;
- 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;
- 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres, w tym opis ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie sprawozdania z przejrzystości;
- 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 10) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu;
- 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.

3. Protokół kontroli podpisują osoby kontrolujące oraz podmiot kontrolowany.

4. Odmowa podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany:

- 1) wymaga sporządzenia przez niego pisemnego uzasadnienia dołączonego do protokołu;
- 2) nie wstrzymuje czynności kontrolnych prowadzonych przez osoby kontrolujące.

Art. 113. 1. Protokół kontroli sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazuje się podmiotowi kontrolowanemu. Do doręczeń protokołu przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. Osoba kontrolująca oraz osoba upoważniona przez podmiot kontrolowany parafują każdą stronę protokołu.

3. Po potwierdzeniu odbioru protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.

4. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba kontrolująca, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie podmiot kontrolowany.

Art. 114. 1. W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia lub wyjaśnienia do treści protokołu.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że podmiot kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Art. 115. Osoba kontrolująca sporządza raport z kontroli zawierający główne wnioski z kontroli, a także zalecenia dla Komisji Nadzoru Audytowego odnośnie podjęcia działań wskazanych w art. 116 ust. 1 lub ust. 2.

Art. 116. 1. W razie stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego niezwłocznie po jej zakończeniu:

- 1) kieruje do podmiotu kontrolowanego zalecenia wraz z określeniem terminu ich realizacji; w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości termin ich realizacji nie może przekraczać 12 miesięcy;
- 2) wszczyna postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie dyscyplinarne lub składa do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli istnieją do tego podstawy.

2. Niezależnie od ust. 1, w zależności od rodzaju stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego wszczyna wobec podmiotu kontrolowanego postępowanie administracyjne, w wyniku którego na ten podmiot może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 174 ust. 2 ustawy;

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub ust. 2.

Art. 117. 1. Niezależnie od kontroli, o których mowa w art. 100 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może przeprowadzać także kontrole tematyczne w firmach audytorskich, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Kontrola tematyczna jest prowadzona - na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego – przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego.

3. W trakcie kontroli tematycznych kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać również z pomocy ekspertów zewnętrznych, o których mowa w art. 100 ust. 4. Przepisy art. 102-104 stosuje się odpowiednio.

4. Zakres kontroli tematycznych może obejmować wybrane zagadnienia ujęte w art. 106 ust. 1.

5. Podmiot kontrolowany jest zobowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą tematyczną, w wyznaczonym przez kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego do tego terminie. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowości wyników kontroli, kontrola tematyczna może być prowadzona w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub miejscu wykonywania działalności. Przepis art. 108 ust. 1 stosuje się.

6. Z kontroli tematycznych Komisja Nadzoru Audytowego sporządza sprawozdanie zawierające ogólne ustalenia i wnioski z kontroli tematycznych wraz ze wskazaniem działań zaradczych jakie firmy audytorskie powinny podjąć, by uniknąć nieprawidłowości zidentyfikowanych w sprawozdaniu.

7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, publikowane jest na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 118. 1. W razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego, zwana dalej „kontrolą doraźną KNA”.

2. Kontrola doraźna KNA jest prowadzona, na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego.

3. W trakcie kontroli doraźnych KNA kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać również z pomocy ekspertów zewnętrznych, o których mowa w art. 100 ust. 4. Przepisy art. 102-104 stosuje się odpowiednio.

4. Do kontroli doraźnych KNA nie mają zastosowania przepisy art. 82 i 83 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

5. Przedmiotem kontroli doraźnej KNA jest wyjaśnienie, czy nieprawidłowości, o których powzięto informację, mają miejsce. Zakres kontroli doraźnej KNA może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 106 ust. 1.

6. Podmiot kontrolowany jest zobowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazywać dokumenty, w zakresie objętym kontrolą doraźną, w wyznaczonym terminie. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowości wyników kontroli, kontrola doraźna może być prowadzona w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub miejscu wykonywania działalności. Przepisy art. 108 ust. 1 stosuje się.

7. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub ekspert zewnętrzny ma także prawo do żądania udzielenia informacji, w tym przekazania dokumentów, związanych z przedmiotem kontroli doraźnej KNA od:

- 1) badanych przez podmiot kontrolowany jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych;
- 2) stron trzecich, którym podmiot kontrolowany przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa;
- 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego;
- 4) osób będących stroną powiązaną dla podmiotu kontrolowanego.

8. Przekazanie na potrzeby przeprowadzanej kontroli doraźnej informacji, stanowiących tajemnice ustawowo chronione nie stanowi naruszenia tych tajemnic.

9. Z przeprowadzonej kontroli doraźnej KNA sporządza się, w terminie 30 dni od zakończenia kontroli doraźnej KNA, 2 jednobrzmiące egzemplarze protokołu kontroli doraźnej KNA, z których jeden jest przekazywany podmiotowi kontrolowanemu.

10. Podmiotowi kontrolowanemu przysługuje prawo złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu kontroli doraźnej KNA, w terminie 14 dni od jego doręczenia. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

11. W zależności od ustaleń kontroli doraźnej KNA, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć działania, o których mowa w art. 116 ust. 1 lub ust. 2.

12. W przypadku podjęcia działań, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy art. 116 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2.

Art. 119. 1. W sprawach skarg i wniosków w zakresie działalności Komisji Nadzoru Audytowego oraz sprawowanego nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 2 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z tym że organem właściwym w rozumieniu ustawy jest Minister Finansów.

2. W sprawach petycji, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195), dotyczących zakresu działalności Komisji Nadzoru Audytowego oraz sprawowanego nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 2, organem właściwym jest Minister Finansów.

Art. 120. 1. W ramach sprawowania nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 2, Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo do uczestnictwa, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, w posiedzeniach organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. W sprawach, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2-3 oraz w art. 34 ust. 1 pkt 1, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować do organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wytyczne co do sposobu i terminu ich realizacji.

3. W przypadku gdy organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nie zastosuje się do wytycznych lub zastosuje niewłaściwie lub gdy termin na realizację wytycznych upłynie bezskutecznie, Komisja Nadzoru Audytowego może:

- 1) wydać rozstrzygnięcie zastępcze, jeżeli wytyczne dotyczyły zadania, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 lub 3,
- 2) przeprowadzić kontrolę firmy audytorskiej, jeżeli wytyczne dotyczyły zadania, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1.

4. Do kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 2, art. 100-116 stosuje się odpowiednio. Przed rozstrzygnięciem w sprawie przeprowadzenia kontroli, Komisja Nadzoru Audytowego może zażądać przekazania przez firmę audytorską w wyznaczonym terminie określonych informacji lub dokumentów.

5. W przypadku wydania rozstrzygnięcia zastępczego, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lub w przypadku przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 2, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć na Krajową Izbę Biegłych Rewidentów karę pieniężną do kwoty 50 tysięcy złotych. Od decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy i skarga do sądu administracyjnego.

6. W sprawach, o których mowa w ust. 5, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów jest reprezentowana przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

7. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 4 podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się.

8. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje.

Rozdział 9

Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego

Art. 121. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do jednostek określonych w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonującego dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004 r. str. 307, z późn. zm.), których jedyną działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach.

3. W przypadku otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. h, funkcje komitetu audytu może pełnić komitet audytu powołany odpowiednio przez powszechne towarzystwo emerytalne lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu.

4. W przypadku:

- 1) banków spółdzielczych;
- 2) Kasy Krajowej;
- 3) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych spełniających kryteria dużej jednostki;
- 4) pozostałych jednostek zainteresowania publicznego, które w roku obrotowym poprzedzającym rok, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:
  - a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
  - b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
  - c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty– zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone radzie nadzorczej, innemu organowi nadzorcemu lub kontrolnemu.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, przepisy ust. 4-6 stosuje się.

Art. 122. 1. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

2. Do członków komitetów audytu działających w jednostkach zainteresowania publicznego będących jednostkami samorządu terytorialnego wymogu odnośnie posiadanych kompetencji, o których mowa w ust. 1 nie stosuje się.

3. Większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący są niezależni. Uznaje się, że członek komitetu audytu jest niezależny jeżeli spełnia następujące kryteria:

- 1) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 5 lat członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub nie należy, ani w ciągu ostatnich 5 lat nie należał do kadry kierowniczej wysokiego szczebla danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jej jednostki zależnej;
- 2) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jej jednostki zależnej, z wyjątkiem sytuacji gdy członkiem komitetu audytu jest pracownik nienależący do kadry kierowniczej wysokiego szczebla lub został wybrany do rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego jako przedstawiciel pracowników na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) nie sprawuje kontroli, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. a-e ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub nie reprezentuje osób sprawujących kontrolę nad daną jednostką zainteresowania publicznego;
- 4) nie otrzymuje lub nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w znaczącej wysokości, od danej jednostki zainteresowania publicznego lub jej spółki zależnej, oprócz wynagrodzenia jakie otrzymał jako członek organu nadzorczego, w tym komitetu audytu; dodatkowe wynagrodzenie obejmuje udział w systemie przydziału opcji na akcje lub w innym systemie wynagradzania za wyniki, nie obejmuje otrzymywania kwot wynagrodzenia w stałej wysokości w ramach planu emerytalnego (w tym wynagrodzenia odroczonego) z tytułu wcześniejszej pracy w danej jednostce zainteresowania publicznego (pod warunkiem, że warunkiem wypłaty takiego wynagrodzenia nie jest kontynuacja zatrudnienia w danej jednostce zainteresowania publicznego);
- 5) nie utrzymuje obecnie ani nie utrzymywał w ciągu ostatniego roku istotnych stosunków gospodarczych z daną jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką z nią powiązaną, bezpośrednio lub będąc właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, dyrektorem lub pracownikiem należącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla;
- 6) nie jest i nie był w ciągu ostatnich 2 lat
  - a) właścicielem, współnikiem, udziałowcem (akcjonariuszem) obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego, lub

- b) członkiem organu zarządzającego lub nadzorczego obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego, lub
  - c) pracownikiem lub osobą zajmującą kluczowe stanowiska kierownicze w obecnej lub byłej firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiejkolwiek jednostki należącej do jej grupy kapitałowej, jak również
  - d) inną osobą fizyczną, z której usług korzystał lub którą nadzorowała obecna lub była firma audytorska lub biegły rewident działający w jej imieniu;
- 7) nie jest członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego jednostki, w której członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego jest członek zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 8) nie jest członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż trzy kadencje lub dłużej niż 12 lat;
- 9) nie jest członkiem bliskiej rodziny członków zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub osób, o których mowa w pkt 1-8.

4. Członkowie komitetu audytu posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego. Warunek ten uznaje się za spełniony gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada kompetencje w odniesieniu do całej branży lub poszczególni członkowie w poszczególnych zakresach posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego.

5. Przewodniczącą komitetu audytu jest powoływany przez członków komitetu audytu, przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 123. 1. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:
  - a) procesu sprawozdawczości finansowej;
  - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
  - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności monitorowania wykonania przez firmę audytorską badania sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem wszelkich

wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;

- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym w szczególności w sytuacji gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie sprawozdań finansowych;
- 3) informowanie rady nadzorczej, innego organu nadzorczego lub kontrolnego jednostki zainteresowania publicznego o wynikach badania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania;
- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta na potrzeby zatwierdzenia świadczenia przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w jednostce zainteresowania publicznego;
- 5) opracowanie polityki wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych;
- 6) opracowanie polityki świadczenia przez firmę audytorską badającą sprawozdanie finansowe jednostki zainteresowania publicznego, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia;
- 7) szczegółowe określenie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego oraz przedstawienie radzie nadzorczej, innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu jednostki zainteresowania publicznego rekomendacji zawierającej propozycję przynajmniej dwóch firm audytorskich do przeprowadzenia badania;
- 8) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego.

2. Komitet audytu może żądać, by kluczowy biegły rewident omówił z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego, lub też kluczowy biegły rewident może żądać omówienia z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego kluczowych kwestii wynikających z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu audytu.

3. Komitet audytu przedstawia radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu rekomendację dotyczącą powołania firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania

ustawowego jednostki zainteresowania publicznego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 16 rozporządzenia nr 537/2014.

Art. 124. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014 przedkłada się również radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu, a także organowi zarządzającemu badanej jednostki zainteresowania publicznego. Komitet audytu lub organ pełniący jego funkcje może udostępnić sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu odpowiednio walnemu zgromadzeniu, wspólnikom lub właścicielom badanej jednostki.

Art. 125. Firma audytorska opracowuje politykę w zakresie zapewnienia przeprowadzenia kontroli jakości wykonania zlecenia przez niezależnego biegłego rewidenta w odniesieniu do badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

Art. 126. Jeżeli w jednostce zainteresowania publicznego wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jej sprawozdania finansowego dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, jednostka ta informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego. Przepisów art. 16 ust. 2-5 rozporządzenia nr 537/2014 nie stosuje się.

Art. 127. 1. Kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat.

2. Kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w jednostce, o której mowa w ust. 1, po upływie co najmniej 3 lat.

Art. 128. 1. W przypadku gdy bank spółdzielczy jest członkiem związku rewizyjnego i powierza przeprowadzenie badania ustawowego swojego sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy temu związkowi rewizyjnemu, do badania ustawowego banku spółdzielczego, innego niż bank zrzeczający lub bank spółdzielczy będący dużą jednostką zainteresowania publicznego, można nie stosować przepisów art. 4, art. 6 ust. 1 lit. a - w zakresie spełnienia wymogów określonych w art. 4 rozporządzenia nr 537/2017 - oraz lit. b, art. 16 oraz art. 17 ust. 1, 3, 5-8 rozporządzenia nr 537/2014.

2. Warunkiem przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdania finansowego banku spółdzielczego przez związek rewizyjny na podstawie ust. 1, jest zachowanie przez związek rewizyjny oraz wszystkich członków zespołu wykonującego badanie, zasad niezależności określonych w ustawie. Przepis art. 65 stosuje się.

Art. 129. Dopuszcza się świadczenie na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt (i) oraz (iv)-(vii) oraz lit. f) rozporządzenia nr 537/2014, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a-c rozporządzenia nr 537/2014. W przypadku świadczenia tych usług 70% limit o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 ulega obniżeniu do 50%.

Art. 130. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek firmy audytorskiej, zwolnić, w formie decyzji administracyjnej, tę firmę z wymogów określonych w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 lub wymogu określonego w art. 129 w odniesieniu do badanej jednostki zainteresowania publicznego na okres nie dłuższy niż 2 lata obrotowe, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) zagrożenia dla niezależności firmy audytorskiej;
- 2) zastosowane przez firmę audytorską dodatkowe zabezpieczenia do ograniczenia tych zagrożeń;
- 3) ważny interes firmy audytorskiej lub badanej jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 131. W przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego firma audytorska przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego informacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 akapit pierwszy w lit. c rozporządzenia nr 537/2014.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Oddział 1.

Postępowanie dyscyplinarne

Art. 132. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego.

2. Przewinienie dyscyplinarne polega na naruszeniu przez biegłego rewidenta:

- 1) przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu, zasad etyki zawodowej, niezależności lub krajowych standardów wykonywania zawodu;
- 2) przepisów prawa dotyczących realizacji obowiązków związanych z przynależnością do samorządu zawodowego biegłych rewidentów, w szczególności art. 6,

- 3) przepisów prawa dotyczących prowadzenia działalności w formie firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42, w tym jako wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej, z zastrzeżeniem art. 133;
- 4) przepisów prawa dotyczących pełnienia funkcji w organach zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich, o których mowa w art. 42, chyba że za to naruszenie na biegłych rewidentów pełniących funkcje w organach zarządzających lub nadzorczych firmy audytorskiej może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w przepisach rozdziału 11.

3. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne.

Art. 133. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, w sprawie czynu, za który na biegłego rewidenta wpisanego na listę firm audytorskich, o którym mowa w art. 42 pkt 1, może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 174 ust. 1.

2. Jeżeli biegły rewident, o którym mowa w ust. 1, został skreślony z listy firm audytorskich w toku postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na niego kary administracyjnej, o której mowa w art. 174 ust. 1, można wszcząć lub wznowić postępowanie dyscyplinarne w odniesieniu do czynu, o którym mowa w ust. 1.

3. Biegły rewident, który został skreślony z listy firm audytorskich w toku postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 174 ust. 1, nie podlega wpisowi na tę listę do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli to postępowanie dyscyplinarne jest w toku lub zostanie wszczęte w terminie 3 miesięcy od dnia skreślenia biegłego rewidenta z listy firm audytorskich.

Art. 134. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęło 5 lat.

2. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem 5 lat od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przed upływem tego okresu biegłemu rewidentowi zostanie ogłoszone lub doręczone postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane za ten czyn w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U.

poz. 553, z późn. zm.¹⁴⁾) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.¹⁵⁾) dla tego przestępstwa.

Art. 135. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe za ten sam czyn.

2. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 136. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie dyscyplinarne;
- 2) postępowanie przed sądem.

Art. 137. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające;
- 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne;
- 3) jest oskarżycielem w postępowaniu przed sądem.

Art. 138. 1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wszczyna się dochodzenie dyscyplinarne.

2. Dochodzenie dyscyplinarne może zostać wszczęte z urzędu lub na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

3. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego zawiadamia się:

- 1) osobę lub inny podmiot, który złożył zawiadomienie,
- 2) biegłego rewidenta, którego dotyczy zawiadomienie.

Art. 139. 1. W przypadku, gdy zachodzi potrzeba dokonania dodatkowych ustaleń lub uzupełnienia danych w celu stwierdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia

---

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 840, z 1999 r. poz. 729 i 931, z 2000 r. poz. 548, 1027 i 1216, z 2001 r. poz. 1071, z 2003 r. poz. 1061, 1142, 1750, 1935 i 2255, z 2004 r. poz. 219, 626, 889 i 2426, z 2005 r. poz. 732, 757, 1109, 1363, 1479 i 1493, z 2006 r. poz. 1409, 1592 i 1648, z 2007 r. poz. 589, 850, 859 i poz. 1378, z 2008 r. poz. 560, 782, 1056, 1080 i 1344, z 2009 r. poz. 504, 533, 1317, 1323, 1474, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 227, 229, 625, 626, 842, 857, 1018, 1021, 1228, 1474 i 1602, z 2011 r. poz. 78, 130, 202, 245, 381, 549, 678, 734, 767, 964, 1135, 1280, 1381 i 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247, z 2014 r. poz. 538, z 2015 r. poz. 396, 541, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 189, 428 i 437.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149, 1247 i 1304, z 2014 r. poz. 312, 1215 i 1328, z 2015 r. poz. 396, 1269, 1479, 1649, 1712, 1855 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 178, 437.

przewinienia dyscyplinarnego, dochodzenie dyscyplinarne może być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym.

2. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia złoży:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 2) Krajowa Komisja Nadzoru;
- 3) Komisja Nadzoru Audytowego;
- 4) Komisja Nadzoru Finansowego;
- 5) Minister Sprawiedliwości.

3. Przepis art. 138 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Postępowanie wyjaśniające powinno być zakończone nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia, a w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużone na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące.

5. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się postanowienie o jego zamknięciu, które nie wymaga uzasadnienia oraz

- 1) postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego.

6. Na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego osobie lub podmiotowi, który złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia służy zażalenie.

Art. 140. 1. W dochodzeniu dyscyplinarnym stronami są obwiniony, pokrzywdzony oraz podmiot, który miał prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony i z tego prawa skorzystał.

2. Obwinionym jest biegły rewident, co do którego w toku dochodzenia dyscyplinarnego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

3. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów wraz z uzasadnieniem można doręczyć biegłemu rewidentowi na piśmie, co zastępuje ogłoszenie.

4. Pokrzywdzonym jest osoba lub podmiot, którego dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone przewinieniem dyscyplinarnym.

Art. 141. 1. Organy, o których mowa w art. 139 ust. 2, w sprawach, w których złożyły zawiadomienie, mogą wstąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony, nie później jednak niż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może przystąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony na każdym etapie postępowania.

Art. 142. W trakcie dochodzenia dyscyplinarnego obwiniony może składać wyjaśnienia pisemnie lub ustnie.

Art. 143. 1. Obwiniony może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych.

2. Strona nie będąca oskarżycielem może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech pełnomocników spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych.

3. W przypadku organów, o których mowa w art. 139 ust. 2, pełnomocników można ustanowić również spośród pracowników tych organów.

Art. 144. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt, żądania sporządzenia i doręczenia kopii akt postępowania i żądania informacji o wynikach tego dyscyplinarnego, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń lub postanowień wraz z aktami sprawy.

Art. 145. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

Art. 146. 1. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej w pierwszej instancji orzeka Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 139 ust. 6.

3. Postanowienie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydane w wyniku rozpoznania zażalenia, o którym mowa w ust. 2, nie podlega zaskarżeniu.

4. Na rozprawie Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 147. 1. W postępowaniu przed sądem stronami są oskarżyciel, obwiniony, a także podmioty, które miały prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony oraz z tego prawa skorzystały.

2. W postępowaniu przed sądem pokrzywdzony może do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć oświadczenie o przystąpieniu do postępowania w charakterze strony.

Art. 148. Przewodniczący sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o ukaranie wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim obwinionego oraz jego obrońcę, oskarżyciela, pokrzywdzonego, strony i ich pełnomocników, Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 149. 1. Rozprawa przed sądem jest jawna, chyba że jawność rozprawy zagraża ujawnieniu tajemnicy zawodowej biegłych rewidentów albo zachodzą inne wymagane przepisami prawa przyczyny wyłączenia jawności.

2. W toku postępowania dyscyplinarnego za zgodą stron, korespondencja może być doręczana także za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422, z 2015 r. poz. 1844 i 2016 r. poz. 147). W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

Art. 150. 1. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę przed sądem, posiedzenie sądowe lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed organem prowadzącym dochodzenie dyscyplinarne, albo sąd lub organ prowadzący dochodzenie dyscyplinarne z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną.

2. Za należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie przed sądem lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne rozumie się wskazanie i uprawdopodobnienie wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby - przedstawienie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie dyscyplinarne.

3. Karę za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia, nakłada na świadka lub biegłego - na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego - sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

4. Przymusowe doprowadzenie świadka zarządza - na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego - sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka.

Art. 151. 1. Sąd rozstrzyga w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Orzeczenia wydane pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczne.

Art. 152. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym mogą zostać orzeczone następujące kary:

- 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości;
- 2) kara pieniężna;
- 3) zakaz przeprowadzania badań;
- 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 5) zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 6) zakaz pełnienia funkcji w organach zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich lub jednostek zainteresowania publicznego;
- 7) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów.

2. Orzekając jedną z kar, o których mowa w ust. 1, sąd orzeka również o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę wraz z numerem, pod którym osoba ta była lub jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów, chyba że środek ten będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego przewinienia, będzie stanowił zagrożenia dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę obwinionemu. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej.

3. Jako kara dodatkowa może zostać orzeczony zakaz zajmowania stanowiska kontrolera jakości wykonania zlecenia lub pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej za system wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej.

4. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wymierza się do kwoty 250 000 zł.

5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3-6 i w ust. 3 orzeka się na okres od roku do trzech lat.

6. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 6 może zostać orzeczona samoistnie, jak również obok kar, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 i 7.

7. Sąd może umorzyć postępowanie w wypadkach mniejszej wagi.

8. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne związane było z badaniem ustawowym, orzekając nałożenie jednej z kar określonych w ust. 1, sąd stwierdza również, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 76 lub, w stosownych przypadkach, w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014.

9. Ustalając rodzaj i wymiar kary sąd bierze pod uwagę w szczególności wagę naruszenia i czas jego trwania, stopień winy obwinionego, sytuację finansową obwinionego, wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych dochodów obwinionego, stopień współpracy obwinionego z organami prowadzącymi postępowanie dyscyplinarne.

Art. 153. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień, sąd wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) kara upomnienia nie podlega łączeniu z karą pieniężną;
- 2) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i kwoty 250 000 zł, a także nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;
- 3) kary zakazu przeprowadzania badań, wykonywania czynności rewizji finansowej, zakazu wykonywania zawodu biegłego rewidenta, nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i karą pieniężną; przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze skreślenia z rejestru biegłych rewidentów wymierza się karę łączną skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 2;
- 4) kara zakazu pełnienia funkcji w organach zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich lub jednostek zainteresowania publicznego nie podlega łączeniu z żadną z kar określonych w art. 152 ust. 1.

3. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad przewidzianych w ust. 2.

4. Jeżeli jedna z podlegających łączeniu kar została wydana w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, sądem właściwym do wydania wyroku łącznego jest sąd, który jako ostatni wydał podlegający łączeniu wyrok skazujący w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1.

Art. 154. 1. Orzeczenie oraz postanowienie kończące postępowanie dyscyplinarne, sporządza i doręcza się z urzędu stronom wraz z uzasadnieniem w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Uzasadnienia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono wniosek oskarżyciela o wydanie orzeczenia i wymierzenie uzgodnionej z obwinionym kary bez przeprowadzenia rozprawy lub wniosek obwinionego o wydanie orzeczenia i wymierzenie mu określonej kary. Orzeczenie doręcza się z urzędu stronom.

3. Orzeczenia oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1 i 2, doręcza się wraz z uzasadnieniem Komisji Nadzoru Audytowego, także wówczas, gdy Komisja Nadzoru Audytowego nie działała w sprawie charakterze strony.

Art. 155. 1 Od wydanego przez sąd w pierwszej instancji orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść odwołanie od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny, także wówczas, gdy nie działała w charakterze strony. Wnosząc odwołanie, Komisja Nadzoru Audytowego wstępuje do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony.

3. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem.

4. Odwołanie podlega rozpoznaniu przez sąd apelacyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego.

5. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Art. 156. 1. Sąd niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Wykonanie kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym należy do Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

3. Z chwilą uprawomocnienia się, orzeczenie nakładające karę, o której mowa w art. 152 ust. 1 pkt 7, wywołuje skutek w postaci skreślenia biegłego rewidenta z rejestru biegłych rewidentów.

4. Odpis prawomocnego orzeczenia o nałożonej przez sąd karze dołącza się do akt osobowych biegłego rewidenta.

Art. 157. 1. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym ulegają zatarciu po upływie:

- 1) 3 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę upomnienia stało się prawomocne;
- 2) 3 lat od dnia, w którym kara pieniężna została wykonana;
- 3) 5 lat od końca okresu, w którym kary, o których mowa w art. 152 ust. 1 pkt 3-6 i 152 ust. 3, obowiązywały;
- 4) 10 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę skreślenia z rejestru biegłych rewidentów stało się prawomocne

- jeżeli w tym czasie biegły rewident nie zostanie ukarany za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego lub jeżeli nie zostanie przeciwko niemu wszczęte postępowanie dyscyplinarne.

2. Z chwilą zatarcia, o którym mowa w ust. 1, Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów zarządza usunięcie z akt osobowych biegłego rewidenta wzmianki i dokumentów dotyczących ukarania.

3. Osoba, w stosunku do której sąd orzekł karę skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, może ponownie ubiegać się o wpis do rejestru biegłych rewidentów po upływie 5 lat od dnia, w którym orzeczenie, w oparciu o które została skreślona z rejestru biegłych rewidentów, stało się prawomocne.

Art. 158. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania, w ramach którego orzeczona została niniejsza kara, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.¹⁶⁾).

3. W postępowaniu egzekucyjnym mającym na celu wyegzekwowanie należności, o których mowa w ust. 2, czynności przewidziane dla wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitej wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 101, 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924, z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199, 1311, 1418, 1419, 1505, 1527, 1567, 1587, 1595, 1634, 1635, 1830 i 1854, z 2016 r. poz. 195, 437 i 868.

Art. 159. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.

2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się tego biegłego rewidenta.

Art. 160. 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie orzekania są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest niezależny w zakresie realizowania zadań w toku postępowania dyscyplinarnego i podlega przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów.

Art. 161. Przepisy niniejszego rozdziału nie wyłączają odpowiedzialności cywilnej biegłych rewidentów.

Art. 162. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym oraz o orzeczonej za to przewinienie karze.

2. Obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta była lub jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów, jeżeli tak orzekł sąd, zgodnie z art. 152 ust. 2.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest zamieszczana na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów na okres 5 lat, licząc od dnia jej zamieszczenia, a informacja, o której mowa w ust. 2 - na okres nie dłuższy niż rok.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w art. 173 lub odesłanie do tych informacji.

Art. 163. W sprawach nieuregulowanych w ustawie w odniesieniu do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. poz. 555 z późn. zm.¹⁷⁾);
- 2) rozdziałów I-III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

Oddział 2.

Sprawy dotyczące przewinienia dyscyplinarnego popełnionego w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 164. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym oddziale stosuje się przepisy oddziału 1, z wyjątkiem art. 141 ust. 2, art. 144, art. 154 ust. 3.

3. Przepis art. 139 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 165. 1. W sprawach, o których mowa w art. 164 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi postępowanie wyjaśniające, dochodzenie dyscyplinarne oraz jest oskarżycielem przed sądem.

2. Postępowanie przed sądem obejmuje postępowanie przed sądem, o którym mowa w art. 168 oraz postępowanie przed sądem rozpoznającym odwołanie od orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd pierwszej instancji.

3. Sąd na rozprawie w pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego.

Art. 166. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić swojego członka lub pracownika urzędu obsługującego Ministra Finansów do podejmowania działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem.

---

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 580, 717, 852 i 1027, z 2001 r. poz. 1071 i 1149, z 2002 r. poz. 676, z 2003 r. poz. 155, 1061 i 1188, z 2004 r. poz. 514, 626, 889, 2405 i 2641, z 2005 r. poz. 70, 461, 680, 821, 1181, 1203, 1363, 1416 i 1479, z 2006 r. poz. 118, 467, 659, 708, 711, 1009, 1013, 1192, 1647 i 1648, z 2007 r. poz. 116, 432, 539, 589, 664, 766, 849 i 903, z 2008 r. poz. 162, 648, 686, 802, 1133, 1308, 1344, 1485, 1571 i 1651, z 2009 r. poz. 39, 104, 171, 585, 716, 1051, 1178, 1323, 1375, 1474 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 626, 669, 826, 842, 1228 i 1307, z 2011 r. poz. 245, 246, 273, 654, 678, 829, 1135, 1280, 1430, 1431, 1438 i 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556, z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185, 1186, 1334, 1788, 1855 i 2281, z 2016 r. poz. 178 i 437.

2. Upoważnienie nie może obejmować:

- 1) wszczęcia dochodzenia;
- 2) odmowy wszczęcia dochodzenia;
- 3) umorzenia dochodzenia;
- 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi;
- 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie;
- 6) cofnięcia wniosku o ukaranie;
- 7) cofnięcia środka zaskarżenia.

Art. 167. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się w przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego złoży Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub organy, o których mowa w art. 139 ust. 2.

Art. 168. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia zamknięcia tego dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego.

Art. 169. Środki, o których mowa w art. 150 ust. 3 i 4, stosuje sąd rozpoznający sprawę.

Art. 170. 1. W sprawach, o których mowa w art. 164 ust. 1 w pierwszej instancji orzeka sąd, o którym mowa w art. 168.

2. Sąd, o którym mowa w art. 168, rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 139 ust. 6.

Art. 171. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa.

2. Wykonanie kary pieniężnej należy do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego lub innego upoważnionego przez Komisję Nadzoru Audytowego członka Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania podlega egzekucji administracyjnej na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2016 poz. 599 i 868). Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej.

Art. 172. 1. Koszty postępowania w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, ponosi Komisja Nadzoru Audytowego.

2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się tego biegłego rewidenta.

Art. 173. 1 Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym, o którym mowa w art. 164 ust. 1, oraz o orzeczonej za to przewinienie karze.

2. Obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta była lub jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów, jeżeli tak orzekł sąd, zgodnie z art. 152 ust. 2.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest zamieszczana na stronie internetowej na okres 5 lat, licząc od dnia ich zamieszczenia, a informacja, o której mowa w ust. 2 - na okres nie dłuższy niż rok.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w art. 162 lub odesłanie do tych informacji.

Rozdział 11

Odpowiedzialność firm audytorskich, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich

Art. 174. 1. Firma audytorska podlega karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014, gdy:

- 1) nie przestrzega wymogów dotyczących wynagrodzenia za badanie oraz limitów wynagrodzenia za dodatkowe usługi określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014;
- 2) świadczy usługi zakazane na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej;
- 3) nie przestrzega warunków świadczenia usług dozwolonych innych niż badanie lub usług warunkowo dopuszczonych na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej;
- 4) nie dokonuje oceny i udokumentowania spełniania warunków niezależności określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014 ;

- 5) nie potwierdza komitetowi audytu niezależności od badanej jednostki zainteresowania publicznego oraz nie omówił z komitetem audytu zagrożeń niezależności i podjętych działań zaradczych;
- 6) nie posiada polityki w zakresie zapewnienia przeprowadzenia kontroli jakości wykonania zlecenia badania lub powstały nieprawidłowości związane z kontrolą jakości konkretnego zlecenia badania, w szczególności w przypadku gdy nie poddał danego zlecenia badania kontroli jakości przed wydaniem ostatecznego sprawozdania z badania;
- 7) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania z badania, w tym nie wydaje sprawozdania z badania, nie zawiera w sprawozdaniu z badania wymaganych elementów, podaje w sprawozdaniu z badania informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie posiada dokumentacji badania lub dokumentacja badania zawiera nieprawidłowości;
- 8) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania dodatkowego dla komitetu audytu, w tym nie wydał takiego sprawozdania, nie zawarł w nim wymaganych elementów, podał w nim informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie udostępnił sprawozdania radzie nadzorczej lub zarządowi;
- 9) nie przekazuje informacji dotyczących badanej jednostki zainteresowania publicznego do Komisji Nadzoru Finansowego i odpowiednio do Komisji Nadzoru Audytowego;
- 10) nie przestrzega obowiązku współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie wynikającym z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014;
- 11) nie przestrzega przepisów dotyczących sporządzania i publikowania sprawozdania z przejrzystości, a także przekazywania odpowiednich informacji w tym zakresie do Komisji Nadzoru Audytowego;
- 12) nie przekazuje do Komisji Nadzoru Audytowego wykazu badanych jednostek zainteresowania publicznego wraz z informacją o uzyskiwanych z tego tytułu przychodach lub podaje w wykazie niepełne lub nieprawdziwe informacje;
- 13) nie przestrzega obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej wynikających z art. 17 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia nr 537/2014 i kluczowego biegłego rewidenta, w tym nie posiada lub nie przestrzega mechanizmu stopniowej rotacji najwyższego rangą personelu biorącego udział w badaniu w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego;

- 14) nie przestrzega obowiązku zapewnienia nowej firmie audytorskiej dostępu do dokumentów związanych z badaniem danej jednostki, w tym jednostki zainteresowania publicznego;
- 15) nie ustanawia procedur umożliwiających pracownikom zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorcemu potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 zapewniających osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim;
- 16) nie przestrzega wymogów dotyczących składu swoich organów ;
- 17) prowadzi działalność w obszarach innych niż dozwolone;
- 18) nie przestrzega przepisów dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 19) nie przestrzega przepisów w zakresie wdrożenia i funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej;
- 20) nie przestrzega zasad niezależności i zasad etyki zawodowej;
- 21) nie przestrzega obowiązku przekazania informacji o wykonanych czynnościach rewizji finansowej i uzyskanych z tego tytułu wynagrodzeniach;
- 22) nie przestrzega obowiązku aktualizacji danych ujętych na liście firm audytorskich;
- 23) nie przestrzega obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru;
- 24) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji wewnętrznej firmy audytorskiej, w tym przepisów dotyczących podwykonawstwa;
- 25) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji pracy, w tym tworzenia i przechowywania dokumentacji badania i dokumentacji klienta;
- 26) nie przestrzega przepisów dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej oraz przekazywania dokumentów do organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 27) nie przestrzega przepisów dotyczących badania grupy;
- 28) nie przestrzega przepisów dotyczących poddania się kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, nie udziela informacji czy też wyjaśnień niezbędnych na potrzeby kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, jak również nie udostępnia żądanych dokumentów w trakcie przeprowadzanej kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej;
- 29) nie wykonuje zaleceń pokontrolnych;
- 30) nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w art. 45-46.

2. Karami administracyjnymi są:

- 1) kara pieniężna;
- 2) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3;
- 3) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w firmach audytorskich przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat;
- 4) skreślenie z listy firm audytorskich.

Art. 175. Na członków zarządu lub innego organu zarządzającego, członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej oraz na członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania, oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, za naruszenia, o których mowa w art. 174 ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w art. 174 ust. 2 pkt 1 lub 3.

Art. 176. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 174 ust. 2, organ lub sąd może postanowić również o podaniu do publicznej wiadomości opisu naruszenia popełnionego przez firmę audytorską oraz danych identyfikujących firmę audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175, jeżeli środek ten nie będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, nie będzie stanowił zagrożenia dla stabilności rynków finansowych ani nie zagrozi prowadzonemu postępowaniu administracyjnemu oraz nie wyrządzi niewspółmiernej szkody stronie. Nie podlegają ujawnieniu dane jednostki, dla której wykonywane było badanie.

Art. 177. Jeżeli przewinienie firmy audytorskiej związane było z badaniem ustawowym, organ orzekający nałożenie jednej z kar określonych w art. 174 ust. 2, stwierdza również, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 76 lub, w stosownych przypadkach, w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014.

Art. 178. 1. Kary, o których mowa w art. 174 ust. 2, nakłada Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

2. W przypadku, naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez firmę audytorską w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego lub przez osoby, o których mowa w art. 175, kary, o których mowa w art. 174 ust. 2, nakłada Komisja Nadzoru Audytowego.

3. Kara pieniężna nakładana na firmy audytorskie nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez firmę audytorską w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym firma audytorska nie osiągnęła przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, kara może być nałożona do wysokości 250 000 zł.

4. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 175 nie może przekraczać 250.000 zł.

5. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na firmę audytorską lub osoby, o których mowa w ust. 4 uwzględnia się w szczególności:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) stopień winy;
- 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów;
- 4) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego;
- 5) popełnione dotychczas naruszenia.

Art. 179. 1. Wykonanie kar, o których mowa w art. 174 ust. 2 pkt 2-4, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

2. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących kar, o których mowa w art. 174 ust. 2, mają odpowiednio zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 180. 1. Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o nałożeniu na firmę audytorską kary, o której mowa w art. 179, oraz od uchwały o nałożeniu kary, o której mowa w art. 175 wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

2. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących nałożenia kar stronie przysługuje prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 181. 1. Wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stanowią dochód budżetu państwa.

3. Kary pieniężne orzeczone przez Komisję Nadzoru Audytowego podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.- Ordynacja podatkowa stosuje się.

4. Od kwot z tytułu kar orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego niewpłaconych w terminie przez firmę audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175, pobiera się odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

5. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje.

Art. 182. W przypadku naruszeń małej wagi oraz w przypadku wypełnienia obowiązku, niewypełnienie, którego stanowiło naruszenie, o którym mowa w art. 174 ust. 1, możliwe jest odstąpienie od wymierzenia kary. W takim przypadku wszczęte postępowanie umarza się.

Art. 183. 1 Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki w przypadku, o którym mowa w art. 176 po zakończeniu postępowania administracyjnego lub po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, może podać do publicznej wiadomości, publikując na stronie internetowej, odpowiednio Krajowej Izby Biegłych Rewidentów lub Komisji Nadzoru Audytowego, informację na temat naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 dokonanych przez firmę audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175 i kar nałożonych za te naruszenia.

2. Obok informacji, o których mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlegać może również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta była lub jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów, jeżeli tak postanowił organ lub orzekł sąd.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 są publikowane przez okres 5 lat, licząc od dnia ich opublikowania, a informacje, o których mowa w ust. 2 przez okres nie dłuższy niż rok.

Art. 184. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.

2. W przypadku jednostek zainteresowania publicznego, którymi są otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, bądź publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte - odpowiedzialność administracyjnokarną ponoszą, będące ich organami, odpowiednio powszechne towarzystwa emerytalne, bądź towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub działające w imieniu tych towarzystw osoby, o których mowa w ust. 1.

3. Jednostka zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w ust. 1, podlegają karze administracyjnej gdy:

- 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;
- 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej;
- 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych, podpisywania umowy na badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 10-letni, nie przestrzegania okresów karencji, nie przestrzegania procedury wyboru, nie informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe;
- 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu;
- 6) wywierają wpływ na wynik badania.

4. Karami administracyjnymi są:

- 1) kara pieniężna;
- 2) zakaz pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat.

5. Kary, o których mowa w ust. 4, nakłada Komisja Nadzoru Finansowego. Przepisy art. 176, art. 178 ust. 3-5, art. 181-183 stosuje się odpowiednio.

6. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Rozdział 12

Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014

Art. 185. 1. Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

2. Jeżeli zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, uzasadniałoby wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na firmę audytorską, jednostkę zainteresowania publicznego lub członka jej organu zarządzającego, nadzorczego lub komitetu audytu lub innego postępowania, organem rozpatrującym zawiadomienie jest organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie.

3. Organ informuje zawiadamiającego o wszczęciu postępowania albo o braku podstaw do wszczęcia postępowania, podając uzasadnienie.

Art. 186. Komisja Nadzoru Audytowego, a jeżeli zawiadomienie nie pozostaje w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego - Krajowa Komisja Nadzoru, mogą przeprowadzić kontrolę doraźną w firmie audytorskiej w celu wyjaśnienia okoliczności podniesionych w zawiadomieniu. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, rozpatrując zawiadomienie o którym mowa w ust. 1, mogą zwrócić się do Krajowej Komisji Nadzoru o przeprowadzenie kontroli doraźnej w firmie audytorskiej.

Art. 187. O sposobie rozpatrzenia zawiadomienia organ informuje zawiadamiającego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia organowi zawiadomienia. W przypadku niezachowania terminu, art. 36-38 ustawy dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się.

Art. 188. 1. Dane osoby zawiadamiającej nie podlegają ujawnieniu biegłemu rewidentowi, firmie audytorskiej lub innemu podmiotowi, którego zawiadomienie dotyczy, chyba że osoba zawiadamiająca wyrazi na to zgodę.

2. Dane osoby lub firmy audytorskiej, których dotyczy zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie podlegają ujawnieniu osobom trzecim w toku postępowania.

Art. 189. Firmy audytorskie ustanawiają dla pracowników procedury umożliwiające zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorczemu firmy audytorskiej potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa, a w szczególności ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz zapewniające osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim.

Rozdział 13

Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi

Art. 190. 1. W celu zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich Komisja Nadzoru Audytowego współpracuje z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, KEONA oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru.

2. W związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może udzielać informacji i przekazywać dokumenty, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy.

3. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 2, są przekazywane w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O przyczynach niezachowania tego terminu Komisja Nadzoru Audytowego powiadamia organ nadzoru publicznego, który wystąpił z takim wnioskiem.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić udzielenia informacji lub przekazania dokumentów w następujących przypadkach:

- 1) udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej lub naruszać przepisy w zakresie bezpieczeństwa;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie;
- 3) wydania prawomocnego orzeczenia w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów.

5. Odmowa udzielenia informacji, o której mowa w ust. 2, następuje w formie pisemnej.

6. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego w ramach realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy w przypadku określonym w art. 88 lub w przypadku gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy.

7. Komisja Nadzoru Audytowego może kierować do właściwych organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej wnioski o udostępnienie dokumentacji z badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Polsce, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takiej grupy kapitałowej przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zatwierdzone w państwach Unii Europejskiej.

8. Biegły rewident lub firma audytorska są obowiązani doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, informacje, dokumentację badania i inne dokumenty w związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1.

9. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą bezpośrednio przekazywać informacji, dokumentacji badania lub innych dokumentów organowi nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej oraz Europejskim Urzędowi Nadzoru.

Art. 191. 1. W ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 94 ust. 2, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować wnioski o podjęcie przez organy nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej stosownych działań, w tym działań o charakterze dochodzeniowym.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może skierować wniosek do organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, aby jej upoważnieni przedstawiciele mogli uczestniczyć w działaniach o charakterze dochodzeniowym. Przepis art. 88 stosuje się odpowiednio.

Art. 192. 1. Realizując wniosek organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć stosowne działania, w tym działania o charakterze dochodzeniowym.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może wyrazić zgodę, aby upoważnieni przedstawiciele organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej uczestniczyli w przeprowadzanych działaniach o charakterze dochodzeniowym.

3. W trakcie przeprowadzanych działań Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z upoważnionymi przedstawicielami organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej i polegać na informacjach przez nich udzielonych.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, albo wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, w przypadkach wymienionych w art. 190 ust. 4.

Art. 193. 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie zgodności przeprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badań ustawowych sprawozdań finansowych z wymogami prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Biegły rewident lub firma audytorska, przeprowadzający obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie Unii Europejskiej, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, systemowi zapewniania jakości oraz kontrolom doraźnym i karom obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach przewidzianych w ustawie dla biegłych rewidentów lub firm audytorskich wykonujących badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy badana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym:

1) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie, lub

2) w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie.

Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

Art. 194. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi listę jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich.

2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu na listę;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 3) formę organizacyjno-prawną;
- 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy służbowe właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska i imiona biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób, którzy zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz numery w rejestrach nadane tym biegłym rewidentom przez organy rejestrujące państw trzecich albo innych państw Unii Europejskiej oraz nazwy tych organów;
- 7) adresy oddziałów jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz firm powiązanych z jednostką audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 10) numer w rejestrze nadany jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego przez organ rejestrujący państwa trzeciego albo innego państwa Unii Europejskiej oraz nazwę tego organu;
- 11) nazwę jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego.

3. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego ma obowiązek pisemnego zgłaszania Komisji Nadzoru Audytowego zmiany danych podlegających wpisowi na listę w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

4. Lista, o której mowa w ust. 1, podlega publikacji na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 195. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 194 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że:

- 1) większość członków zarządu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego spełnia wymagania dla biegłych rewidentów równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie;
- 2) biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego przeprowadzający w imieniu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, spełnia wymagania równoważne z wymaganiami przewidzianymi dla biegłych rewidentów w ustawie;
- 3) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego wykonuje badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z międzynarodowymi standardami badania, o których mowa w art. 2 pkt 21, lub standardami równoważnymi;
- 4) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie, zawierające informacje, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, lub spełnia równoważne wymogi dotyczące ujawniania informacji;
- 5) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego spełnia wymagania określone w art. 64-70 i art. 73 lub wymagania równoważne.

2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 194 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5.

3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, która nie została wpisana na listę, o której mowa w art. 194 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym:

- 1) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie, lub
- 2) w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie.

Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

5. Za wpis na listę, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 196. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę o uznaniu, że:

- 1) system nadzoru publicznego, w tym system zapewnienia jakości w państwie trzecim za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską;
- 2) standardy, o których mowa w art. 195 ust. 1 pkt 3, za równoważne z międzynarodowymi standardami badania;
- 3) wymagania, o których mowa w art. 195 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.

Art. 197. 1. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, wpisana na listę w trybie art. 195 ust. 1, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, systemowi zapewnienia jakości oraz kontrolom doraźnym i karom obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach przewidzianych w ustawie dla firm audytorskich wykonujących badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może zwolnić jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego na czas określony z podlegania systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat podlegała kontroli przeprowadzonej przez właściwy organ odpowiedzialny za system zapewniania jakości innego państwa Unii Europejskiej lub właściwy organ państwa trzeciego, którego system zapewnienia jakości został uznany za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 198. 1. W przypadku przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, jednostka ta jest obowiązana wnieść opłatę na pokrycie kosztów tej kontroli.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

3. Komisja Nadzoru Audytowego określi, w drodze uchwały, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz tryb i termin jej uiszczania, uwzględniając szacowany koszt przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego.

4. Przepisy art. 50 ust. 3-8 stosuje się odpowiednio.

Art. 199. 1. Skreślenie jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego z listy następuje:

- 1) na wniosek jednostki;
- 2) w przypadku niespełniania warunków, o których mowa w art. 195 ust. 1;
- 3) w przypadku nieuregulowania opłaty, o której mowa w art. 198 ust. 1;
- 4) w przypadku niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 100 lub art. 118;
- 5) w przypadku, o którym mowa w art. 174 ust. 2 pkt 4.

2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1, może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat.

Art. 200. W przypadku skreślenia z listy jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, posiadającej numer w rejestrze, o którym mowa w art. 194 ust. 2 pkt 10, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację o tym organowi rejestrującemu państwa, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

Art. 201. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 195 albo art. 197, jeżeli jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego podlega w tym państwie nadzorowi publicznemu i systemowi

zapewnienia jakości, które zostały uznane za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. W celu realizacji ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie.

3. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

Art. 202. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może właściwemu organowi nadzoru publicznego nad jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, udzielić informacji lub przekazać dokumentację badania i inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej, a także dokumenty związane z kontrolami i kontrolami doraźnymi, jeżeli:

- 1) informacje i dokumenty dotyczą pośrednio lub bezpośrednio badania sprawozdania finansowego jednostki, która wyemitowała papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub które wchodzi w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz
- 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 204 ust. 1.

2. Przekazanie informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1, powinno być zgodne z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych i z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. poz. 1228, z późn. zm.¹⁸⁾).

3. Biegły rewident lub firma audytorska jest obowiązany doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, informacje, dokumentację badania i inne dokumenty w celu przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego.

4. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą bezpośrednio przekazywać informacji, dokumentacji badania lub innych dokumentów organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego.

5. Przekazanie informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1, osobom zatrudnionym w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego może odbywać się w siedzibie firmy audytorskiej, w tym w trakcie kontroli przeprowadzanej przez Komisję Nadzoru Audytowego.

---

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 21, 1224 i 2281.

6. W trakcie kontroli przeprowadzanej przez Komisję Nadzoru Audytowego, Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z osobami zatrudnionymi w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego i polegać na informacjach przez nich udzielonych w celu realizacji kontroli.

Art. 203. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 202, jeżeli:

- 1) ich przekazanie mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wniosek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 3) wydane zostało w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocne orzeczenie w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wniosek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego.

Art. 204. 1. W celu przekazywania informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 202, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego, który został uznany przez Komisję Europejską za adekwatny porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:

- 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie informacji lub dokumentów;
- 2) osoby obecnie lub w przeszłości zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do przekazanych informacji lub dokumentów są obowiązane do zachowania tajemnicy;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystać otrzymane informacje i dokumenty wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach sprawowania nadzoru publicznego, przeprowadzania kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości lub kontroli doraźnych w danym państwie trzecim;
- 4) zapewniona jest ochrona interesów handlowych jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu, w tym jej praw własności przemysłowej i intelektualnej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

Art. 205. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, w oparciu i zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 204, kierować do odpowiednich organów nadzoru publicznego z państw trzecich wnioski o udostępnienie dodatkowej dokumentacji badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostek zależnych, wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej lub zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostki dominującej i jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której papiery wartościowe jednostki dominującej zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takich grup kapitałowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy wniosek dotyczy jednostek, o których mowa w art. 195 ust. 4.

Rozdział 14

Przepisy zmieniające

Art. 206. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21) w art. 89 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Roczne sprawozdanie z działalności spółdzielni, łącznie ze sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem z badania, jeżeli podlega ono obowiązkowemu badaniu, wyklada się w lokalu spółdzielni co najmniej na 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia w celu umożliwienia członkom spółdzielni zapoznania się z nim.”.

Art. 207. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 oraz z 2015 r. poz. 1923) w art. 104 ust. 34 otrzymuje brzmienie:

„34. Organizacja zbiorowego zarządzania niezwłocznie przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w ust. 31, i sprawozdanie, o którym mowa w ust. 32, wraz ze sprawozdaniem badania ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz podaje je do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.”.

Art. 208. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 skreśla się następujące wyrażenie; "tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów";
- 2) w art. 64 ust.1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) banków krajowych, oddziałów instytucji kredytowych, oddziałów banków zagranicznych, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, głównych oddziałów i oddziałów zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów zakładów reasekuracji oraz oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych;”;
- 3) uchyla się art. 65;
- 4) w art. 66:

- a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie:

„4. Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzającej badanie lub przegląd sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać takiego wyboru. Zakazane jest stosowanie jakichkolwiek klauzul umownych, które nakazywałyby organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich. Klauzule te są nieważne z mocy prawa.

5. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jego udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Pierwsza umowa o badanie ustawowe z daną firmą audytorską zawierana jest na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością jego przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Koszty przeprowadzenia badania lub przeglądu ponosi jednostka.

6. Badanie lub przegląd sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów:

- 1) art. 83 ust. 7-9 lub art. 84 ust. 2, art. 132 ust. 2 i art. 133 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ....),

---

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2014 r. poz. 768 i 1100 oraz z 2015r. poz. 4, 978, 1045, 1166, 1333, 1844 i 1893.

- 2) art. 4-5 i art. 17 ust. 1 akapit drugi i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającej decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. L 158 z 27.5.2014, s. 77), w przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U .....)

– są nieważne z mocy prawa.

7. Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości lub standardów badania nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy. O rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie, wraz z podaniem stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy, Komisję Nadzoru Audytowego, a w przypadku jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) – także Komisję Nadzoru Finansowego.”;

- b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. W przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...), jeżeli zaistnieją ku temu uzasadnione podstawy, prawo wniesienia do sądu powództwa o zobowiązanie do złożenia przez badaną jednostkę oświadczenia o rozwiązaniu umowy z firmą audytorską mają:

- 1) udziałowcy, którzy posiadają co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału podstawowego w badanej jednostce;
- 2) inne organy jednostki badanej, które nie dokonywały wyboru firmy audytorskiej;
- 3) Komisja Nadzoru Audytowego.”.

5) w art. 67:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kierownik badanej jednostki zapewnia udostępnienie biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń – niezbędnych do sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa w art. 76 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;

b) uchyla się ust. 4;

6) art. 67a otrzymuje brzmienie:

„Art. 67a. Przepisy art. 66 ust. 4, 5 zdanie pierwsze i 7 oraz art. 67 stosuje się odpowiednio do badania sprawozdań finansowych innych niż określone w art. 64.”;

7) uchyla się art. 78;

8) w art. 79 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8-10 w brzmieniu:

„8) rozwiązuje umowę, o której mowa w art. 66 ust. 5, bez uzasadnionej podstawy lub nie informuje Komisji Nadzoru Audytowego, a w odpowiednich przypadkach – Komisji Nadzoru Finansowego, o rozwiązaniu tej umowy;

9) zawiera z firma audytorską umowę na badanie ustawowe na okres krótszy niż dwa lata;

10) stosuje klauzule umowne nakazujące organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich.”.

Art. 209. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687 oraz z 2015 r. poz. 1923) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8a w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) roczne sprawozdania finansowe oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, odpisy uchwał o zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych i podziale zysku lub pokryciu straty, a także sprawozdania z badania i sprawozdania z działalności jednostek, jeżeli obowiązek ich sporządzenia wynika z przepisów szczególnych;”;

2) w art. 40 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z badania, jeżeli sprawozdanie podlegało obowiązkowi badania przez biegłego, na podstawie przepisów o rachunkowości;”.

Art. 210. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.²⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9cb ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Na wniosek banku niebędącego bankiem istotnym, Komisja Nadzoru Finansowego może wyrazić zgodę na połączenie komitetu do spraw ryzyka z komitetem audytu, o którym mowa w art. 128 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”; o ile większość z członków rady nadzorczej banku mających wchodzić w skład połączonego komitetu spełnia warunki niezależności, o których mowa w art. 128 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;

2) w art. 111 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) bilans ze sprawozdaniem z badania za ostatni okres podlegający badaniu;”;

3) art. 134 otrzymuje brzmienie:

„134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają wymogi określone w ustawie z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.).

2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Finansowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.”;

4) w art. 141g w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) przez walne zgromadzenie, własne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta;

2) sprawozdania finansowe podmiotów zależnych od banku oraz sprawozdania z badania, z którymi bank posiada bliskie powiązania, które nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez bank;

---

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348, 1357, 1513, 1634, 1830, 1854 i 1864 oraz z 2016 r. poz. 615 i 904.

sprawozdania finansowe powinny być przekazane wraz ze sprawozdaniem z badania.”.

Art. 211. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030, z późn. zm.²¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 395 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Odpisy sprawozdania zarządu z działalności spółki i sprawozdania finansowego wraz z odpisem sprawozdania rady nadzorczej oraz sprawozdania z badania są wydawane akcjonariuszom na ich żądanie, najpóźniej na piętnaście dni przed walnym zgromadzeniem.”;

2) w art. 442 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ze środków spółki może zostać powzięta, jeżeli zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk i sprawozdanie biegłego rewidenta nie zawiera istotnych zastrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej spółki. Jeżeli ostatnie sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień bilansowy przypadający co najmniej na sześć miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, na którym przewiduje się powzięcie takiej uchwały, firma audytorska wybrana do badania sprawozdania finansowego spółki albo inna firma audytorska wybrana przez radę nadzorczą bada nowy bilans i rachunek zysków i strat wraz z informacją dodatkową, które powinny być przedstawione na tym zgromadzeniu.”;

3) w art. 505 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeśli sprawozdanie z badania było sporządzane;”;

4) w art. 5167 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie badania było sporządzane;”;

---

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 265 i 1161, z 2015 r. poz. 4, 978, 1333 i 1830 oraz z 2016r. poz. 615.

5) w art. 540 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółkidzielonej i spółek przejmujących, za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem badania, jeżeli sprawozdanie badania było sporządzone;”.

Art. 212. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.²²⁾) w art. 14 w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, wraz ze sprawozdaniem badania;”.

Art. 213. W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2015 r. poz. 2170 oraz 2016 r. poz. 381) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) bada sprawozdania finansowe po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 47 pkt 5 ustawy z dnia .... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1011 i 1844), z tym, że zasady bezstronności i niezależności, określone tą ustawą, stosuje się wyłącznie do biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdania finansowego oraz osób mogących wywierać wpływ na to badanie;”;

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Związek rewizyjny przekazuje wnioski wynikające z przeprowadzonej lustracji i sprawozdanie biegłego rewidenta bankowi zrzeszającemu.”.

Art. 214. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 605, z 2015 r. poz. 1893 oraz z 2016 r. poz. 904) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 175 w ust. 2 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, jeżeli przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą, oraz sprawozdanie badania biegłego rewidenta, jeżeli obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z przepisów o rachunkowości;”;

---

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978 i 1240 oraz z 2016 r. poz. 64 i 359.

2) w art. 175 ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przekazywać do wiadomości Prezesa Urzędu, w terminie 7 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdanie z działalności oraz roczne sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli obowiązek sporządzania i poddania sprawozdania badaniu wynika z przepisów o rachunkowości, a na żądanie Prezesa Urzędu - inne informacje i dokumenty istotne dla oceny działalności przedsiębiorstwa w latach następnych;”.

Art. 215. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1297, z późn. zm.²³⁾) w art. 47 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, oraz aktualną sytuację finansową w przypadku, gdy prowadził działalność gospodarczą w ostatnim roku przed dniem złożenia wniosku o udzielenie licencji;”.

Art. 216. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 99 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania;”.

Art. 217. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157 z późn. zm.²⁵⁾) w art. 32 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania, inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”.

Art. 218. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz

---

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1741, 1753, 1777 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 542.

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448, z 2014 r. poz. 827 oraz z 2015 r. poz. 1273, poz. 1691, poz. 1844 i 2281.

²⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 70, z 2015 r. poz. 73, 978, 1260, 1357, 1634 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 904.

o spółkach publicznych ((Dz. U. z 2013 r. poz. 1382, z późn. zm.²⁶⁾) w art. 68 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa również na biegłym rewidencie oraz osobach wchodzących w skład organów zarządzających firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy - w zakresie związanym z wykonywaniem na rzecz emitenta czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) oraz innych czynności wymienionych w art. 37 ust. 2 tej ustawy; nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 89 tej ustawy.”

Art. 219. W ustawie z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.²⁷⁾) w wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidencie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy - w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych spółki prowadzącej giełdę lub świadczeniem na rzecz spółki prowadzącej giełdę innych usług wymienionych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...). Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 89 tej ustawy.”;

2) w art. 64 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidencie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy - w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub firmę, w związku z badaniem sprawozdań finansowych Krajowego Depozytu lub świadczeniem na jego rzecz innych usług wymienionych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich

---

²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1260 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615.

²⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 586, z 2015 r. poz. 73, 978, 1045, 1260, 1505, 1513, 1634, 1844 i 1890 oraz z 2016 r. poz. 65, 615 i 904.

samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”; Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 89 tej ustawy..”;

3) w art. 100 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 3 i 3b, nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 89 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”.

Art. 220. W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1641) art. 9 ust. 13 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania,”.

Art. 221. W ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Spełnienie kryteriów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, ustala się na podstawie zatwierdzonego przez organ zatwierdzający sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z badania z przeprowadzonego badania tego sprawozdania za rok obrotowy poprzedzający rok złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.”;

2) w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w pkt 2, przeprowadzanym przez biegłego rewidenta;”.

Art. 222. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 z późn. zm.²⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 62a;

2) w art. 62b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kasa jest obowiązana przekazywać Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania oraz z odpisem

---

²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2015 r. poz. 978, 1158, 1259, 1311, 1830, 1854 i 1864 oraz z 2016 r. poz. 615 i 904.

uchwały o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty.”;

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania oraz z odpisem uchwały o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku albo pokryciu straty;”.

Art. 223. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 74 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdania finansowe zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji oraz organ nadzoru będą posiadać dostęp do danych związanych z powierzonymi czynnościami lub funkcjami;

2) w art. 281 uchyla się ust. 1;

3) w art. 283 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.”;

4) w art. 290 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji podlega badaniu przez firmę audytorską.”

5) w art. 290, ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Celem badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii w sprawozdaniu biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej.”

6) w art. 290, ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Sprawozdanie biegłego rewidenta zawierające opinię biegłego rewidenta jest publikowane razem ze sprawozdaniem o wypłacalności i kondycji finansowej.”

7) w art. 290 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.”.

8) w art. 290 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres badania sprawozdania o wypłacalności i

kondycji finansowej przez firmę audytorską oraz zakres informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta, uwzględniając istotność danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.

Art. 224. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U z 2015 poz. 584, z późn. zm.²⁹⁾) w art. 84 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) kontrolami doraźnymi KKN, o których mowa w art. 31 oraz kontrolami doraźnymi KNA, o których mowa w art. 124 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;

Art. 225. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do członków Komisji stosuje się art. 97 ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;

Art. 226. W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U z 2016 poz. 471) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 35 pkt 21 otrzymuje brzmienie:

„21) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku spółki rozpoczynającej działalność - oświadczenie o zgodności działania spółki z przepisami o rachunkowości;”;

2) w art. 59 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) gdy spółka prowadząca działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2, nie przedstawiła sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania zgodnie z art. 55 ust. 3 albo przedstawione sprawozdanie wskazuje na istotne naruszenia przepisów o rachunkowości;”.

Art. 227. W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 2016 poz. 893) w art. 3 w ust. 1 pkt 31 otrzymuje brzmienie:

„31) ustawie z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) w zakresie wykonywania

---

²⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65 i 352.

zawodu przez biegłego rewidenta oraz świadczenia usług przez firmy audytorskie związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej;”.

Art. 228. W ustawie z dnia z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U z 2014 poz. 1533, z 2015 r. poz. 2281 oraz z 2016 r. poz. 759) w art. 19 ust. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania;”.

Art. 229. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U z 2015 poz. 238) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku ustanowienia zastawu lub hipoteki jako zabezpieczenia wierzytelności wynikających z obligacji emitent jest obowiązany poddać przedmiot zastawu lub hipoteki wycenie przez podmiot, który posiada doświadczenie i kwalifikacje zapewniające rzetelność wyceny oraz zachowuje bezstronność i niezależność. Przepisy art. 64 ust. 9 pkt 1-3, 5-6 i 8 oraz art. 65 ustawy z dnia ..... o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ....) stosuje się odpowiednio do podmiotu dokonującego wyceny, członków jego organów zarządzających i nadzorujących oraz osób zatrudnionych przez ten podmiot do wykonywania czynności w zakresie wyceny, a także do osób z nimi powiązanych w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 230. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (Dz. U z 2015 r. poz. 337) w art. 6 ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) odpis sprawozdania z badania sprawozdania, o którym mowa w pkt 4, o ile podlegało ono badaniu;”.

Art. 231. W ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U z 2015 r. poz. 1223 oraz z 2016 r. poz. 266 i 542) w art. 36 w ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe jest weryfikowane przez biegłego rewidenta, o którym mowa w ustawie z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”.

Art. 232. W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 614) w art. 12 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) składanie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych sprawozdania z rocznej działalności oraz rocznego sprawozdania finansowego Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania po ich zatwierdzeniu przez Ministra Obrony Narodowej.”.

Art. 233. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.³⁰⁾) w art. 44 ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„§ 3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).” W sprawozdaniu z badania biegły rewident powinien stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat sporządzone odrębnie dla każdej wykonywanej działalności gospodarczej spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2, w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami.

3a. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale ustawy z dnia ..... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).” W sprawozdaniu z badania biegły rewident powinien stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej, o której mowa w ust. 2a, odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2a.”.

Art. 234. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21 poz. 112, z późn. zm.³¹⁾) w art. 142 § 2, 3 i 6 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Jeżeli sprawozdanie finansowe przedkładane jest Państwowej Komisji Wyborczej do sprawozdania dołącza się sprawozdanie z badania.

---

³⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984 i poz. 1238, z 2014 r. poz. 457, poz. 490, poz. 900, poz. 942, poz. 1101 i poz. 1162, z 2015 r. poz. 151, poz. 478, poz. 942, poz. 1618, poz. 1893, poz. 1960 i poz. 2365 oraz z 2016 r. poz. 266 i poz. 831.

³¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26 poz. 134, Nr 94 poz. 550, Nr 102 poz. 588, Nr 134 poz. 777, Nr 149 poz. 889, Nr 147 poz. 881, Nr 171 poz. 1016 i Nr 217 poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, poz. 951 i poz. 1529, z 2014 r. poz. 179, poz. 180 i poz. 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, poz. 1044, poz. 1045, poz. 2281 i poz. 1923.

§ 3. Sprawozdania z badania biegłego rewidenta nie sporządza się, jeżeli pełnomocnik finansowy, w terminie 30 dni od dnia wyborów, zawiadomi właściwy organ wyborczy, że komitet wyborczy nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych.

§ 6. Koszty sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa § 2 oraz w opinii i raportów, o których mowa w § 5, pokrywane są z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.”.

Rozdział 15

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 235. 1 Osoby, które uzyskały tytuł biegłego rewidenta na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Rejestr biegłych rewidentów prowadzony na podstawie art. 10 ustawy wymienionej w art. 266 staje się rejestrem biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

Art. 236. 1. Jednostki uprawnione wpisane do wykazu jednostek uprawnionych o którym mowa w art. 4 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 266 stają się firmami audytorskimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Wykaz jednostek uprawnionych, prowadzony na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 266 staje się wykazem firm audytorskich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji.

Art. 237. Zgody na odbycie w terminie późniejszym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, wyrażone na podstawie art. 4 ust. 2f ustawy wymienionej w art. 266, zachowują swoją ważność.

Art. 238. 1. Podmioty, będące podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych na podstawie dotychczasowych przepisów stają się firmami audytorskimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzona na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 266, staje się listą firm audytorskich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji.

Art. 239. 1. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich prowadzona na podstawie ustawy wymienionej w art. 266, staje się listą jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji.

2. Dane z rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich, prowadzonego na podstawie ustawy wymienionej w art. 266, zostają wykorzystane do uzupełnienia listy jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w zakresie określonym w art. 194 ust. 2 pkt 6.

Art. 240. Biegli rewidenci, firmy audytorskie oraz jednostki audytorskie pochodzące z państw trzecich prześlą odpowiednio Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów lub Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dane, o które został rozszerzony rejestr i lista, o których mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1, art. 52 ust. 1 i art. 194 ust. 1 niniejszej ustawy.

Art. 241. Dotychczasowe legitymacje biegłych rewidentów wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji.

Art. 242. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego dostosuje, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestr oraz listy, o których mowa odpowiednio w art. 15, art. 52 i art. 194 do wymagań niniejszej ustawy.

Art. 243. Wnioski o wpis:

- 1) do rejestru biegłych rewidentów,
- 2) na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 3) listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich,
- złożone i nierozpatrzone przed wejściem niniejszej ustawy rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 244. Zawiadomienia o podjęciu i formie wykonywania zawodu złożone na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 266 zachowują swoją ważność.

Art. 245. 1. Komisja Egzaminacyjna powołana na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 266 staje się Komisją Egzaminacyjną w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Termin upływu kadencji Komisji Egzaminacyjnej liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej składają w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 7 ust. 2 i 3.

4. Osoby wchodzące w skład Komisji Egzaminacyjnej zachowują swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów.

5. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej niespełniający warunków, o których mowa w art. 7 ust. 2 lub 3 niniejszej ustawy, zachowują swoje mandaty do czasu powołania nowych członków, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6. Powołanie nowych członków Komisji Egzaminacyjnej odbywa się w trybie art. 9 ust. 2 - 3 niniejszej ustawy.

Art. 246. 1. Osoby, które przystąpiły do postępowania kwalifikacyjnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zdają egzaminy z wiedzy teoretycznej z zakresu określonego w przepisach dotychczasowych, do czasu opracowania nowego zakresu. Zakres, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, powinien zostać opracowany w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Egzaminy z wiedzy teoretycznej zdane na podstawie ustawy wymienionej w art. 266 uznaje się za egzaminy z wiedzy, o których mowa w niniejszej ustawie.

3. Egzamin z prawa gospodarczego oraz egzamin dyplomowy zdany na podstawie ustawy wymienionej w art. 266 uznaje się odpowiednio za egzamin z prawa gospodarczego lub egzamin dyplomowy, o którym mowa w niniejszej ustawy.

4. Wnioski o przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego złożone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie rozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 247. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów utworzona na podstawie ustawy wymienionej w art. 266 staje się Krajową Izbą Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów utworzone na podstawie art. 17 ustawy wymienionej w art. 266 stają się organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

3. Osoby wybrane do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przez VIII Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują swój mandat do następnych wyborów.

4. Termin o którym mowa w art. 25 ust. 1 niniejszej ustawy liczy się od terminu ostatniego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów, który odbył się na podstawie dotychczasowych przepisów.

5. Kontrolerzy i wizytatorzy, o których mowa w art. 26 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 266 stają się kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru w rozumieniu niniejszej ustawy, pod warunkiem, że spełniają wymogi, o których mowa w art. 35 ust. 2.

Art. 248. 1. Komisja Nadzoru Audytowego utworzona na podstawie ustawy wymienionej w art. 266 staje się Komisją Nadzoru Audytowego w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Termin upływu kadencji Komisji Nadzoru Audytowego liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Decyzje powołujące członków Komisji Nadzoru Audytowego pozostają w mocy.

4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego składają w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 86 i art. 87 ust. 1.

5. Osoby wchodzące w skład Komisji Nadzoru Audytowego zachowują swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów.

6. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego niespełniający warunków, o których mowa w art. 86 lub art. 87 ust. 1 niniejszej ustawy, zachowują swoje mandaty do czasu powołania nowych członków, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

7. Powołanie nowych członków do Komisji Nadzoru Audytowego odbywa się w trybie określonym w art. 87 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy.

Art. 249. 1. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego wydane na podstawie ustawy wymienionej w art. 266, zachowują moc.

2. Uchwały wymagające dostosowania do przepisów niniejszej ustawy zachowują moc do czasu podjęcia nowych uchwał, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 250. 1. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie ustawy wymienionej w art. 266 zachowują moc.

2. Uchwały wymagające dostosowania do przepisów niniejszej ustawy zachowują moc do czasu podjęcia nowych uchwał, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 251. 1. Do kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z których nie został sporządzony lub zatwierdzony raport z kontroli, stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. W przypadkach, kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz kontroli o których mowa w ust. 1, postępowania o nałożenie kar na firmy audytorskie oraz postępowania dyscyplinarne prowadzone są na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 252. Do spraw dyscyplinarnych w rozumieniu ustawy wymienionej w art. 266 wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 253. Do biegu terminów przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 254. Do biegu terminów zatarcia kar dyscyplinarnych orzeczonych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 266 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 255. Do postępowań w sprawach o nałożenie kar, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 266 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 256. Petycje, skargi i wnioski, dotyczące Komisji Nadzoru Audytowego złożone a nie załatwione przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznaje się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 257. Do umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej lub usług, o których mowa w art. 37 ust. 2, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 258. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, z zastrzeżeniem art. 121 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy jest obowiązana powołać komitet audytu, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jednostki zainteresowania publicznego, mające obowiązek posiadać komitet audytu na podstawie przepisów dotychczasowych, dostosują jego skład do wymogów określonych w niniejszej ustawie w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 259. Firmy audytorskie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymogów określonych w niniejszej ustawie.

Art. 260. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się 17 czerwca 2016 r. i później. Do badań sprawozdań finansowych za lata obrotowe rozpoczynające się nie później niż 16 czerwca 2016 r. stosuje się przepisy ustawy wymienionej w art. 266.

2. Przepisy art. 127 ust. 2 stosuje się do okresów karencji rozpoczętych 17 czerwca 2016 roku lub później.

Art. 261. Obliczając terminy, o których mowa w art. 127 ust. 1 uwzględnia się kolejne lata obrotowe.

Art. 262. Do opłat z tytułu nadzoru za 2016 r., o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 266, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 263. 1. W latach 2017-2026 maksymalny limit wydatków Komisji Nadzoru Audytowego będący skutkiem finansowym ustawy wynosi:

- 1) 2017 r. – 4,1 mln zł;
- 2) 2018 r. – 4,1 mln zł;
- 3) 2019 r. – 4,1 mln zł;
- 4) 2020 r. – 4,1 mln zł;
- 5) 2021 r. – 4,1 mln zł;
- 6) 2022 r. – 4,1 mln zł;
- 7) 2023 r. – 4,1 mln zł;
- 8) 2024 r. – 4,1 mln zł;
- 9) 2025 r. – 4,1 mln zł;
- 10) 2026 r. – 4,1 mln zł;

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków wprowadza się mechanizmy korygujące polegające na zmniejszeniu kosztów realizacji zadań.

3. Minister Finansów monitoruje przekroczenie limitu wydatków oraz w razie potrzeby wdraża mechanizmy korygujące.

Art. 264. 1. Art. 45-46 ma po raz pierwszy zastosowanie do sprawozdań firm audytorskich sporządzonych za 2017 r.

2. Firma audytorska, która przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego w 2016 r., jest obowiązana, w terminie do dnia 15 lutego 2017 r., przekazać Komisji Nadzoru Audytowego informacje za rok poprzedni o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1, a także przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2015.

3. Firma audytorska jest obowiązana, w terminie do dnia 15 lutego 2017 r., przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacje za rok poprzedni o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2-3, stanowią podstawę rozliczenia opłaty z tytułu nadzoru za 2016 r.

5. Do sprawozdania firmy audytorskiej za 2016 r. mają zastosowanie art. 49 ust. 3, art. 54 ust. 1 pkt 2 i art. 87 ustawy wymienionej w art. 266.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca 2017 r., sprawozdanie, o którym mowa w ust. 5, dotyczące firmy audytorskiej, które w 2016 r. przeprowadziły badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 265. Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 4 ust. 11, art. 9 ust. 8 i art. 50 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 266, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 8 ust. 9, art. 14 ust. 5 i art. 47 ust. 6 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 266. Traci moc ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1011 i 1844).

Art. 267. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 42 i 43, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.